KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİNİN UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN, ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (TRABZON İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tarkan YAZICI

HAZİRAN - 2009

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİNİN UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN, ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ (TRABZON İLİ ÖRNEĞİ)

Tarkan YAZICI

Karadeniz Teknik Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü'nce

Bilim Uzmanı (Sosyal Bilimler Eğitimi)

Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tez'dir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 25.06.2009

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 14.08.2009

Tezin Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Zühal DİNÇ ALTUN

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Taner ALTUN

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Kayhan KURTULDU

Enstitü Müdürü : Doç. Dr. Haydar AKYAZI

Haziran – 2009

TRABZON

0. SUNUŞ

00. Önsöz

"Gerçek müziğin farkına varan ve onun ardındaki sırrı çözebilenler bütün evren ile aynı frekansı titreştirir ve her şeyle anlaşıp konuşabilirler." Sufi Inayat KHAN

İlköğretim müzik derslerinin temel amacı; öğrencilere sanatı sevdirerek, müziksel kazanımlar edindirerek, öğrencilerin kişisel becerilerini geliştirmek, yaratıcı ve hür bireyler olma yolundaki ilk adımlarını atmalarını sağlamaktır. Bu araştırmanın çıkış noktasına bakıldığında, "Müzik Eğitim ve Öğretiminin İlköğretim Okullarındaki Uygulanırlığı" önem kazanmaktadır. Bu tez çalışması; MEB Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı tüm ilköğretim okullarında, müzik eğitim ve öğretiminde karşılaşılan sorunların tespiti ve bu sorunların çözümlerine yönelik öneriler niteliği taşımakla beraber aynı zamanda da, müzik derslerini yürüten müzik öğretmenlerinin de karşılaştıkları güçlükleri ve bu konuya ilişkin bakış açılarını ortaya koymuştur. Öncelikle araştırmamın her aşamasında akademik bilgi birikimi ve tecrübesiyle bana yol gösteren tez danışmanım ve öğretmenim Yard.Doç.Dr. Zühal DİNÇ ALTUN'a; akademik fikirlerini esirgemeyerek araştırmam süresince olumlu eleştirilerini sunan öğretmenim Sayın Yard.Doç.Dr. Durmuş EKİZ'e; ilgisine ve bilgisine her ihtiyaç duyduğum anda bana destek olan Sayın Öğr.Gör. Şefika İZGİ TOPALAK'a ve AGSL Piyano Öğretmeni Sayın Maksude PANCAROĞLU'na, araştırma anketi uygulanma aşamasında yardımlarından dolayı tüm müzik öğretmeni mesai arkadaşlarıma ve benden hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen kıymetli annem ve babam Sevim ve Osman YAZICI'ya saygılarımı ve minnet duygularımı sunar, sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Trabzon, Haziran 2009 Tarkan YAZICI

01. İçindekiler

Sayfa Nr.

0. SUNUŞ
00. Önsöz. III
01. İçindekiler IV
02. Özet VII
03. Summary VIII
04. Tablolar Listesi IX

GİRİŞ 1-2

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL BİLGİLER 3-27
10. Araştırmanın Amacı 3
11. Araştırmanın Problemi 3
12. Araştırmanın Alt Problemleri 3
13. Araştırmanın Önemi 4
14. Araştırmanın Sınırlılıkları 4
15. Araştırmanın Sayıtlıları 5
16. Eğitim 5
17. Sanat ve Sanat Eğitimi 7
18. Sanat Eğitiminin Önemi 8
19. Müzik 9
190. Müzik Eğitimi ve Önemi 12
191. Cumhuriyet Dönemi Müzik Kültürümüz ve Müzik Eğitimimiz 17
192. Ulusal Müzik Eğitimi ve Gerekliği 20
193. İlköğretimde Müzik Eğitimi 23

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR 28-31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ARAŞTIRMANIN DESENİ VE METODOLOJİSİ 32-39
30. Metot(Yöntem) ve Metodoloji (Yöntembilim) 32
31. Araştırmalarda Kullanılan Yöntemlerin Kökenleri 33
310. Bilimsel Araştırmalarda Nitel (Subjektif, Relativist) Yaklaşım 33
311. Bilimsel Araştırmalarda Nicel (Objektif, Pozitivist) Yaklaşım 34
312. Nicel ve Nitel Araştırma Yöntemlerinin Karşılaştırılması 34
32. Araştırmanın Evreni 36
33. Araştırmanın Örneklemi 36
34. Veri Toplama Kaynağı 36
340. Müzik Öğretmeni Anketi 37
341. Anket 37
342. Anket Metodunun Avantajları-Dezavantajları 38
35. Verilerin Analizi 38
36. Uygulama İle İlgili Pilot Çalışma 39

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM 40-68
40. Müzik Öğretmeni Kişisel Bilgi Formu Anketinden Elde Edilen Bulgular 40
400. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerine Ait Bulgular 40
401. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Düşünceleri ile İlgili Bulgular 43
41. Müzik Öğretmeni Anketinden Elde Edilen Bulgular 47
410. İlköğretim Müzik Eğitim ve Öğretimi Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular 47
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER 69-74

YARARLANILAN KAYNAKLAR 75-82
EKLER
ÖZGEÇMİŞ

02. Özet

Müzik dersi öğretim programının, ilköğretim okullarındaki uygulamasının istenilen düzeyde gerçekleşmediği ve bu uygulamalar sırasında, müzik öğretmenlerinin çeşitli zorluk ve sorunlarla yüz yüze geldiği düşünülmüştür. Bu amaçla, yaşanan sıkıntıların tespit edilerek, ilköğretim müzik öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerine ulaşılması hedeflenmiştir.

Araştırma boyunca nitel ve nicel araştırma modeli kullanılırken, araştırma yöntemi olarak survey (tarama), araştırma da veri toplama aracı olarak da anket formu kullanılmıştır. Araştırma 2008-2009 eğitim ve öğretim yılı, Trabzon ili genelinde, müzik öğretmenlerinin görev yaptığı tüm ilköğretim kurumlarını kapsamaktadır. Bu amaçla, Trabzon ili genelinde görev yapan 107 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmada, müzik öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen veriler ışığında, müzik öğretmenlerinin, ilköğretim müzik dersi öğretim programı uygulama düzeyine büyük ölçüde ulaştıklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları; okullardaki müzik dersliği yokluğu, müzik ders saatinin yetersizliği, müzik dersine ve müzik öğretmenine yönelik öğrenci-veli-müdür-öğretmen-toplum ilgisizliği, geçim sıkıntısı, ek iş yapma gerekliliği, kendini yetersiz hissetme gibi müzik dersinin hedeflerine ulaşabilmesini engelleyen çeşitli sorunların varlığı da tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonunda, müzik dersi öğretim programının, ilköğretim okullarında sorunsuz uygulanabilmesi ve müzik dersinin genel amaçlarına ulaşabilmesi için, her ilköğretim okulunun müzik dersliğine sahip olması, müzik ders saatlerinin haftada en az 2 saate çıkarılması, ilköğretim müzik dersi öğretim programının, müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda geliştirilmesi gibi bazı önerilerde bulunulmuştur.

03. Summary

It was proposed that the program of the music education in elementary school level has not been meeting the needs along with all the mistakes that's been done in this area, and that the teachers are often left alone to face the problems by themselves. It was targeted to reach each and every thought and standpoint of elementary level music teachers' by establishing all the challenges that are experienced by them day in day out.

For the research survey questionnaires were used for gathering information and "qualitative and quantitative researchs model" was used as our method of research. Our research includes all the elementary schools that employ music teachers in the city of Trabzon in the school year of 2008-2009. During the research it was determined that music teachers assume that they for the most part are able to handle what was requested from them. However it was also determined that existence of all the problems that the music teachers have to deal with on a daily basis; shortage and / or lack of music education in the schools, all the inattention of the student-parent-principal-teacher-society, financial problems, the necessity of having a second job just to make the ends meet, the feeling of insufficiency etc. are also to blame for all the things that's wrong in the music education.

At the end of the research it was suggested that in order to be able to apply a sufficient music education without major problems in the elemantary level, first: every school has to have at least one classroom dedicated just for music, second: music lessons should be increased to at least 2 hours/week, and third: quality of the music lessons should be improved by studying teachers standpoints.

04. Tablolar Listesi

Tablo Nr.	Tablonun Adı	Sayfa Nr.
1	Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	40
2	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	41
3	Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı	41
4	Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı	42
5	Müzik Öğretmenlerinin Branşlarına Göre Dağılımı	42
6	Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Müzik Odasının Olup-Olmadığına Yönelik Görüşleri	43
7	Müzik Öğretmenlerinin İş Memnuniyetine Yönelik Görüşleri	44
8	Müzik Öğretmenlerinin Müfettiş Denetimi İle İlgili Görüşleri	45
9	Müzik Öğretmenlerinin "Bir Şansınız Olsa Hangisini Değiştirirsiniz?" Sorusuna Verdikleri Cevaplar	46
10	Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Derslerinin Daha Verimli Olması İçin, Özel Donanımlı Bir Müzik Odasına İhtiyaç Duyuyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri	47
11	Müzik Öğretmenlerinin "Haftada 1 Saatlik Ders Dilimi, Müzik Eğitimi Dersi Açısından Yeterli Gelmiyor" Önermesi İle İlgili Görüşleri	48
12	Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersi Müfredat Programını Tam Olarak Uygulayamıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri	49
13	Müzik Öğretmenlerinin "Okul Şarkılarına Eşlik Edebilecek Düzeyde Bir Çalgı Çalabiliyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri	50
14	Müzik Öğretmenlerinin "Kendimi Mesleğimin Her Alanında Yeterli Hissediyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri	51
15	Müzik Öğretmenlerinin "Aldığım Mesleki Eğitimin, Mesleki Yaşantımla Tamamen Örtüştüğünü Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri	52

16 Müzik Öğretmenlerinin "Öğrencinin Müzik Dersi Alanındaki Başarısının, Diğer Derslerindeki Başarısını Olumlu Yönde Etkilediği Görüşüne Katılıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 53
17 Müzik Öğretmenlerinin "İlköğretim 1. Kademe Müzik Dersine, Sınıf Öğretmeni Yerine Branş Öğretmeni Girmelidir, Görüşüne Katılıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 54
18 Müzik Öğretmenlerinin "Öğrenciler, Müzik Eğitimi Dersine, Diğer Derslere Verdikleri Kadar Önem Veriyorlar" Önermesi İle İlgili Görüşleri 55
19 Müzik Öğretmenlerinin "Veliler, Veli Toplantılarında, Çocukları Hakkında Müzik Öğretmenleri İle Diyaloga Girmiyorlar" Önermesi İle İlgili Görüşleri 55
20 Müzik Öğretmenlerinin "MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitim Ve Öğretimi İçin Yeterli Olduğunu Düşünüyorum" Önergesi İle İlgili Görüşleri 56
21 Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Ders Kitaplarındaki Şarkı Seçimlerinin, Öğrencinin Gelişim Dönemine Ve Ses Özelliklerine (Mutasyon-Ses Değişimi Evresi Gibi) Uygun Olduğunu Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 57
22 Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Alanı Dışındaki Disiplinler İle de İlgileniyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 58
23 Müzik Öğretmenlerinin "Müzik İle İlgili Yapılan Sempozyum Ve Yayınları Takip Ediyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 59
24 Müzik Öğretmenlerinin "Toplumun "Müzik Öğretmenleri"ne, Diğer Branş Öğretmenlerine Kıyasla Daha Az Değer Ve Önem Verdiklerini Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 60
25 Müzik Öğretmenlerinin "Öğretim Programı Hazırlanırken, MEB'in Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerinden, Yeterince Yararlandığına İnanıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 61
26 Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Eğitim Ve Öğretimi İçin, Yerel Ezgiler İle Donatılmış, Türk Okul Müziği Metotlarının Gerekliliğine İnanıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri 62

27 Müzik Öğretmenlerinin “İlköğretim Müzik Eğitiminin, Sadece Blokflüf Öğretimine İndirgenerek Uygulandığını Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 63
28 Müzik Öğretmenlerinin “Müzik İlköğretim Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Konu Anlatımlarını Yetersiz Buluyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 64
29 Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersinde Zevk Eğitimine Yer Veriyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 65
30 Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersinde Öğrencilere Yaratıcılık Becerisini Kazandırmaya Çalışıyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 66
31 Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersi Yolu İle Öğrencinin Estetik Yönünün Geliştiğine İnanıyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 67
32 Müzik Öğretmenlerinin “SBS Ve Benzeri Sınavlarda Müzik Dersi İle İlgili Sorulara Yer Verilmediği İçin; Öğrencilerin, Velilerin, Diğer Branş Öğretmenlerinin Ve Okul Yöneticilerinin Müzik Dersini Sadece Eğlence Dersi Olarak Gördüklerini Düşünüyorum” Önermesi İle İlgili Görüşleri 68

GİRİŞ

“Eğitim amacı ile yapılan müzik öğretimine eğitsel müzik öğretimi diyoruz. İlköğretim okullarında yapılan müzik öğretimi bu kapsama girer. Toplumun hemen her bireyi ilköğretimden geçer (geçmesi gerekir); demektir ki, toplumun geleceği (iyi ya da kötü olarak) ilköğretimde hazırlanır. Müzik konusunda da bu böyledir: ilköğretim okulundan geçen her kişi müzik öğrenimi de alır ve toplumun müzik geleceği (iyi ya da kötü olarak) bu okullarda hazırlanır. İlköğretim, toplumun ekonomik ve kültürel geleceğinin biçimlendirilmesinde, gereği gibi değerlendirilirse, en etkin araçtır. Böyleyse; müziğin, bütün türleriyle hem toplumsal hem de kültürel açıdan önemi var, demektir. Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi de ancak eğitsel müzik öğretimiyle ilköğretimde yönlendirilebilir. Okulda edinilen değerler, iyi ve kötü yönleriyle, gitgide ailede ve toplumda da yaşanılır olmaya başlar. Bu müzik için de doğrudur. Öğrenciye okulda kazandırılacak müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide ailede ve toplumda da yerleşecek, bütün toplumun insanlarınca yaşanılır olacaktır. Bu bakımdan, eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelidir, denilebilir” (SUN, 1969, s.196-197).

Çocuğun, evinde ailesi ile olan yaşantısının dışında, yaşamla etkileşime geçmeye başladığı ve kişiliğinin filizlenmeye başladığı en önemli dönem; ilköğretim dönemidir. Bu dönemde çocuğun ruhsal biçimlenişinde müziğin önemli etkileri bulunmaktadır. Sahip olduğu işlevleri sebebi ile eğitsel ve toplumsal yaşamda, müziğin gücünden yararlanmak gerekmektedir.

“Eflatun, yaklaşık olarak 2400 yıl önce yazdığı “Devlet”ini, doğruluk üzerine oturtmuştu. Devlet yönetimini yürüteceklerin, filozof olmaları gerektiğini söylüyor; filozofu “değişenler içinde değişmeyeni, gerçek olanı arayan” olarak tanımlıyordu. Hem yönetenler hem de yönetilenler ile birlikte tüm toplumun ruhsal sağlığını müzik eğitimine

bağlıyor, sadece onunla sağlanabileceğini; “bence eğitim müzikle başlamalıdır” diyerek dile getiriyordu” (SUN, 1969, s.14-15).

İlköğretim çağındaki çocuk, müzik sayesinde birçok kişisel ve sosyal ihtiyacını karşılar. Duygularını tanımaya ve kontrol etmeye başlayarak kendisini daha iyi ifade edebilme olanağı bulur. Dinlediği, söylediği ya da çaldığı bir müzik eseri sayesinde rahatlayarak gevşemeyi ve duygularını kontrol etmeyi, boşaltmayı öğrenir. Belirli sesler ve ritimler eşliğinde, duygularını başkalarına iletmeyi öğrenir, var olan güvensizlik ve saldırganlık gibi olumsuz duygularını da azaltır. Bu sayede arkadaşları, ailesi, çevresi kısaca toplumla diyalog kurarak, sosyalleşmeye başlar.

Aristo, 2300 yıl önce ilköğretim çağındaki çocukların özelliklerini çok çarpıcı bir şekilde ifade etmiştir. Şöyle ki; bu evredeki çocuklar tutkuludurlar, zaman zaman huysuz ve öfkeli olabilirler. İsteklerinin önüne dikilen en küçük engele bile katlanamazlar. Elleri açık ve iyilikseverdirler. Çünkü kötülükleri tanımamışlardır. Çabuk güvenip, çabuk bağlanırlar. Çünkü aldatılmamışlardır. Yüksek amaç ve hayalleri vardır; çünkü daha yaşamın sillesini yememişlerdir. Koşulların sınırlayıcı etkisini öğrenmemişlerdir. Çok yanılırlar. Sevgide de nefrette de aşırıya kaçarlar. Her şeyi bildiklerini sanır ve onun için hatalarında sonuna kadar direnirler (ARSLAN, 2002).

Bir ülkenin kalkınmasının ve varlığını çağdaş uygarlıklar arasında sürdürebilmesinin temelini oluşturan eğitim sisteminin en vazgeçilemez unsuru olan müzik eğitim ve öğretiminin, yarınların emanet edileceği, özellikle ilköğretim çağındaki çocuklara tam olarak verilmesi gerekmektedir. İlköğretim müzik eğitim ve öğretiminin uygulanırlığının tespiti amacı ile bu araştırmanın yapılmasına karar verilmiş olup, ilköğretim müzik öğretmenlerinin de düşünceleri ile birlikte bu araştırmanın, müzik derslerinin uygulanmasında ortaya çıkan sorunların çözümünde yararlı olacağına inanılmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GENEL BİLGİLER

10. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Trabzon ili genelindeki ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, müzik dersinin uygulanmasında karşılaştıkları sorunlar ile ilgili görüşleri doğrultusunda, müzik dersinin ilköğretim okullarındaki uygulanırlığının saptanmasıdır.

11. Araştırmanın Problemi

İlköğretim okullarındaki müzik dersinin uygulanmasında, çeşitli sebeplerden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunların; öğrenci ve öğretmenlerin, müzik eğitim ve öğretiminin uygulanması aşamasında, bazı olumsuzluklar yaşamalarına ve dolayısıyla müzik eğitim ve öğretiminin gerektiği gibi uygulanamamasına neden olmasından dolayı, araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

12. Araştırmanın Alt Problemleri

İlköğretim müzik öğretmenlerinin;

1. Müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç duyup duymadıkları,
2. Haftada 1 saatlik ders dilimini, müzik dersi açısından yeterli bulup bulmadıkları,
3. Müzik dersi müfredat programını, tam olarak uygulayıp uygulayamadıkları,
4. Kendilerini, mesleklerinin her alanında yeterli hissedip hissetmedikleri,
5. Toplumun kendilerine, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüp düşünmedikleri,

6. Müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, “Türk Okul Müziği Metotları”nın gerekliliğine inanıp inanmadıkları,
7. “İlköğretim 1. kademe müzik dersine, sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir” görüşüne katılıp katılmadıkları,
8. Aldıkları mesleki eğitimin, meslek yaşantıları ile tamamen örtüştüğünü düşünüp düşünmedikleri,

gibi konular, araştırmanın alt problemlerini oluşturmaktadır.

13. Araştırmanın Önemi

Müzik dersinin uygulanması esnasında karşılaşılan sorunların, az sayıda araştırmaya konu olması, araştırmanın daha önce Trabzon ili genelinde ele alınmamış olması ve bu araştırmanın Trabzon ili genelindeki ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin görüşleri ve değerlendirmeleri doğrultusunda tespit edilerek, farklı çözüm önerilerinin ortaya çıkarılmasının sağlanması bakımından önem taşımaktadır.

14. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Araştırmanın konusu ile ilgili görüşlerinde samimi olarak güncel durumu yansıtan örneklem grubu, 2008-2009 eğitim ve öğretim yılı Trabzon ili genelinde 105 ilköğretim okulunda görev yapan 107 müzik öğretmeni ile sınırlıdır.
2. Araştırma yöntemi; araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olarak belirlenen, survey yöntemi (alan taraması) ile sınırlıdır.
3. Araştırma için gerekli olan bilgilere ulaşabilmek için, veri toplama kaynağı; araştırma ile ilgili literatür taraması ve müzik öğretmenlerinin kişisel bilgi ve görüşlerinin saptanması için kullanılan anket metodu ile sınırlıdır.

15. Araştırmanın Sayıltıları

Bu araştırma;

1. Araştırmada, görüşlerine ve değerlendirmelerine başvurulacak olan ilköğretim müzik öğretmenlerine tarafsız davranıldığı ve herhangi bir etkileme yoluna gidilmediği,
2. Araştırmanın amacı bakımından, doğru ve sağlıklı bir sonuç elde edebilmek için, tüm ilköğretim müzik öğretmenlerine gönüllülük esasına göre anket uygulaması yapıldığı,
3. Anket formunun uygun bir ortamda uygulanacağı ve örneklemi oluşturacak Trabzon ili genelindeki ilköğretim müzik öğretmenlerinin anket sorularını yanıtlarken, objektif oldukları,

sayıltılarına dayanarak gerçekleştirilmiştir.

16. Eğitim

İnsan, doğduğu andan itibaren ölene kadar, hep aldığı eğitimin ürünü olmuştur. Ünlü Fransız Filozofu Helvetius; "Aldığımız eğitim ne ise o kadar oluruz" diyerek 18.yy.da eğitimin önemini vurgulamıştır (BALTAŞ, 1992).

Doğumundan ölümüne kadar, uzun ya da kısa bir süreç geçirir insan. Bu süreç içerisinde çeşitli tutumlar, beceriler, bilgiler edinir. Bu edinimler, insan davranışında farkedilir değişimlere neden olur. Bu süreç ve edinimler, eğitimin kendisidir.

İnsanoğlu eğitimsiz var olamaz. Emme, nefes alma gibi doğuştan gelen bazı hareketlerin dışında hemen her davranışını öğrenmek yani eğitim ile kazanmak zorundadır. İnsan, davranışlarının bazılarını kendi kendine öğrenebilir ama davranışlarının çoğunu, başkalarına bakarak ya da onların yardımları ile öğrenir. İnsanın başkalarının aracılığı ile öğrenmesi başkaları tarafından eğitilmesi demektir. İnsanın başkalarının aracılığı ile öğrenmesi ise yaşam boyu sürecektir. Böylece, insan doğumundan ölümüne dek, eğitim ile iç içe yaşayacaktır (BAŞARAN, 1994).

“Eğitim, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıklar kazandırma sürecidir” (KIZILOLUK, 2001, s.151). Gelişen ve çağın gerisinde kalmayan bir toplum olabilmek için uyumlu, yaratıcı, üretken, yenilikçi, özgür ve kendine güvenen bireylere sahip olmamız gerekmektedir. Böyle bireylere de ancak eğitim yolu ile sahip olabiliriz. Bir toplumun gelişmişlik düzeyi, o toplumun eğitim sistemi ile eş düzeydedir.

Eğitimin temel amacı, bireyin yapısında ve davranışlarında gerekli olan oluşumları ve değişimleri gerçekleştirerek, toplumun ihtiyaç duyduğu özelliklere sahip bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle eğitim, günümüzde en vazgeçilmez alanların ilk sırasında bulunmaktadır (TOKSOY, 2005).

Başarılı ve mutlu bir birey, yaşadığı toplumsal ve kültürel çevreyle beraber iletişim halinde yaşar, üretir ve verimli olur. Bireyin başarılı ve mutlu olabilmesi de, kendi farklılıklarının farkına varmasına ve kendisini geliştirmesine bağlıdır. Bu farkındalık ve gelişim, eğitimin kendisidir.

Yunan mitolojisinde çeşitli tanrılar vardır. Her tanrının da bir görevi… Bereket tanrısı bereket verir, savaş tanrısı savaşları idare eder, aşk tanrısı sevenlerle ilgilenir vb. Misafir tanrısının görevi ise misafir ağırlamakmış. Misafirlerine en güzel ikramlarda bulunurmuş. Gelen her misafirinin de yatıya kalmasını istermiş. Onları kuş tüyü yataklarda yatırırmış. Misafir yatağa uzandığında, misafir tanrısı karşıdan bakarmış. Eğer misafirin boyu yataktan uzunsa ayaklarını keser, kısa ise misafirin boyunu çekerek uzatırmış. Eğer misafirin boyu yatak ile eşit ise iyi geceler diler, odadan çıkarmış (YILMAZ, 2008).

Bu mitolojik öyküde olduğu gibi; yenilikçi olmayan, çağa ayak uyduramayan, öğrencilerin kişisel farklılıklarını ya da yeteneklerini göremeyen, onları yaratıcı kılamayan, sabit ve değişmez bir programa sahip olan böylesine bir eğitim sistemi, öğrencileri mutsuz etmekle kalmayıp aynı zamanda toplumun ilerlemesini de engellemektedir.

“Düşünmeden öğrenmek faydasız, öğrenmeden düşünmek tehlikelidir” Konfüçyüs (BALTAŞ, 1992, s.1).

Doğru bir eğitim sistemi sayesinde, birey kendi kalıplarını kırarak, dünyaya daha esnek ve daha geniş bir bakış açısından bakacaktır. Eğitim almamış bir birey sadece kendi bildikleri doğrultusunda, yeniliğe kapalı, çevresindeki gelişmelerden habersiz, kapalı bir kutu gibi yaşantısını sürdürmeye çalışacak ve bir şekilde toplumun gelişimine engel olacaktır.

Eğitimin temeli olan insan, toplumsal ve kültürel bir varlıktır. Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılarıyla bir bütün olan insan, yapısı gereği sağlıklı ve uyumlu yaşamayı ister. İstediği bu yaşama ulaşabilmesi için bireyin, tüm gücünü ve yeteneğini harekete geçirmesi ve kendini geliştirmesi gerekmektedir. Bilim, teknoloji ve sanat günümüz insanının yetişme, gelişme ve çalışma alanını oluşturur. Bu anlamda bilim, teknoloji ve sanat insanın tüm gücünü kullanarak kendini geliştirme isteğinin bir ürünü ve süreci olarak ortaya çıkmaktadır (UÇAN, 1997).

17. Sanat ve Sanat Eğitimi

Sanat; “bir duygunun, bir tasarının ya da bir güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümü olup, bu metotların sonucunda ulaşılan yaratıcılık, sanat ürününü oluşturur” (MEYDAN LAROUSSE, 1972, s.153). Sanat; yaratıcılığın ya da hayal gücünün ifade edilme şeklidir.

Atatürk’e göre sanat; güzelliğin ifadesidir. Bu ifade sözle olursa şiir, nağme ile olursa müzik, resim ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltraşlık, bina ile olursa mimarlıktır (KAVCAR, 2003). Bir toplumun ilerlemesinde ki en önemli unsurun, sanat olduğunu vurgulayan Atatürk, bu fikrini şöyle dile getirmiştir: "Yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihi bir vasfı da, güzel sanatları sevmek ve ona yükselmektir.”

Sanat, birey için zihinsel bir etkinlik olduğu kadar, hem birey hem de toplum için kendilerini ifade edebilecekleri doğal bir gereksinim ve estetik bir araç olmuştur. Sanat sayesinde toplum; duyarlı, düşünen, sosyal ve yaratıcı bireylere sahip olmuştur.

Fisher’e (1974) göre; kendi potansiyelinin ya da farklılıklarının farkında olan bir insan, bireysel yaşamından kopup, bireyselliğini toplumsallaştırmak, çevresini keşfetmek ister.

Bu isteğine de ancak başkalarının yaşantılarında kendi yaşantısının da olabileceğini görüp onları kendisinin kılmakla varabileceğini sezer. Sanat, bireyin bütünle kaynaşabilmesi için vazgeçilmez bir araçtır (BİLEN, 1995).

Demokratik ve çağdaş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yüzyılın en önemli konularından biri, sanat ve sanat eğitimi olmuştur. İnsanın kültürel bütünlüğünü sağlamada, müziğin eğitim aracı olarak kullanılması tüm dünyada yaygınlık kazanmıştır. Bu eğitim sayesinde, insan ve toplum şekillenmeye, değişmeye ve gelişmeye devam etmiştir.

E.Abraham Maslow'un dediği gibi; sahip olduğunuz tek araç çekiç ise, varolan her şeyi çivi sanmaya başlarsınız (BALTAŞ, 1992).

Sanat eğitimi, bireyin sanatsal davranışlarında, değişim oluşturma ve bu değişimi bireye kazandırma dönemidir. Bu dönem içerisinde birey, kendisini ve hayatı farklı algılar. Sanat; bazen duygularımızı okşar, bazen ruhumuzu aydınlatır, bazen de duygularımızı harekete geçirir. Sanat eğitimi sayesinde birey, kafasındaki kalıpları kırarak, dünyaya daha geniş bir açıdan bakabilir, bunun sonucunda daha iyi algılamaya, düşünmeye, eleştirmeye ve yorum yapmaya başlar.

“Sanat; aklın ve duyguların eğitimi açısından bilincin tüm fonksiyonlarını harekete geçiren en etkili araçtır. Sanat eğitimi, bu nedenle temel anlamda bir eğitim gerektirir. Resim, müzik, dans, drama gibi sanatın dalları aracılığı ile bireyin yaşantısına girilir” (ETİKE, 1995, s.32).

18. Sanat Eğitiminin Önemi

Sanat, bir toplumun gelişmişlik düzeyini belirlenmesinde en önemli göstergedir. Sanatın ulaştığı nokta, toplumun ulaştığı noktadır. Uygarlığın gelişimi, sanatın gelişimi ile eş gider çünkü sanat, insanı duygusal yönden geliştirdiği için onu daima iyiye, doğruya, güzele ve çalışmaya iter.

Atatürk'ün güzel sanatlara ve sanat eğitimine verdiği önemi, O'nun şu sözlerinden anlamak mümkündür: "Güzel sanatlarda başarı, bütün inkılapların başarıldığının en kesin delilidir. Bunda başarılı olamayan milletlere ne yazıktır. Onlar, bütün başarılarına rağmen uygarlık alanında yüksek insanlık sıfatıyla tanınmaktan daima mahrum kalacaktır."

Atatürk'ün hedeflediği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmemiz için, hızla değişen ve büyüyen dünyanın koşullarına ayak uydurabilecek, kültürel bir yapıya sahip olmamız gerekmektedir. Bu kültürel yapıya da ancak yaratıcı bireylerle sahip olabiliriz. Sanat eğitiminin en önemli amacı, çocuk ya da ergenin kişilik özelliklerinden biri olan yaratıcılığını geliştirmektir. Yaratıcı insan da eleştirel bir kimlikle, sanatı üretecek ya da tüketecektir. Bu sayede birey yaratıcı ve özgür bir kimlikle toplumda var olacak, toplumun gelişimine katkıda bulunacaktır.

Bilim adamları yaratıcılığı "icat etmek veya problem çözmek" olarak tanımlarken, eğitimciler yaratıcılığı "yaratıcı düşünme ve bu düşünceyi davranışa dönüştürme" şeklinde tanımlarlar. Yaratıcılık, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasındaki ilişkileri kurabilmek, yeni yaşantılar, deneyimler, yeni fikirler ve yeni ürünler ortaya koyabilmektir (SAN, 1979).

19. Müzik

İnsanla yaşıt olan müzik, adını Yunanca'dan almıştır. Dünyanın hemen hemen bütün dillerinde aynı asıldan çıktığı belli olan benzer şekillerde kullanılmakta olan müzik kelimesi, "Musa" diye okunan ve "peri" anlamına gelen "mousa" kelimesine, -ike takısı eklenerek "musike" halini almıştır. Musike, "perilerin konuştuğu dil" anlamına gelmektedir. Müzik kelimesinin "perice" anlamı, sonradan yapılan bütün tariflerin en kısa ve en güzelidir (TANRIKORUR, 1998).

14 Ekim 1925 tarihinde İzmir'de, Atatürk, İzmir Kız Öğretmen Okulu'nda öğrenciler ile görüşürken öğrencilerden birisi "Hayatta müzik gerekli midir?" diye sorar Atatürk'e. "Hayatta müzik gerekli değildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan hayat insan hayatı ise müzik kesinlikle vardır.

Müziksiz hayat zaten var olamaz. Müzik hayatın neşesi, sevinci ve her şeyidir. Yalnız, müziğin türü düşünülmeye değerdir" cevabını verir Atatürk (YAZGIN, 2009).

Müzik, insanın ihtiyaç duyduğu bir gereksinim olarak, çeşitli etkileriyle insan yaşamı boyunca varlığını sürdürmüş, toplumun ortak duygularını dile getirmiş, doğumda ve ölümde, savaşta ve barışta, sevinçte ve kederde her zaman insanla etkileşimde bulunmuştur. Kısaca müzik; toplumun yansımasıdır.

"Müzik bir dildir: her kültürün kendi mantığı ile konuştuğu bir sanat dili" (TANRIKORUR, 1998).

Müzik, belirli bir renge, dile, ırka, cinsiyete sahip olmadığı için, evrende var olan tüm kültürlerin ve dillerin anlaşabildiği tek yoldur. Müzik bir sanat olduğu kadar aynı zamanda da bir bilimdir.

"Müziğin evrenselliği; onun kıtalar arasında dolaşıp durmasından anlaşılabilir. Görünüşüne, diline, dinine, kültürüne bakarak bize çok yabancı olduğunu sandığımız insanların müziklerini dinlediğimizde, aslında onların da bizimle aynı duyguları paylaştığını anlarız" (ALPAGUT, 1996, s.66).

Müzik; sevgi, dostluk, iyilik kavramlarını kazandırır. Müzik; arkadaşlıktır, paylaşmaktır, birlik olmaktır. Müzik; insanın kendini en iyi ifade edebileceği bir yol olmakla beraber, tüm insanları birbirlerine yakınlaştırarak, barışın ve mutluluğun da sağlanacağı bir yol, evrenin tek ortak dilidir.

Güzel sanatların en önemli ve vazgeçilmez unsuru olan müzik; düşüncelerimizin, duygularımızın kısaca insanın güzellik anlayışının, seslerle işlenerek anlatıldığı estetik bir bütünüdür (UÇAN, 1997).

Müzik, tarih boyunca insan hayatının her döneminde varlığını sürdürerek, hislerimizi ifade ederek vazgeçilmez bir araç, tercüman olmuştur bizlere. Müzik; insana düşündüklerini seslerle anlatma olanağı veren bir dildir aslında. Başka bir anlatımla da, insanın yaşam karşısındaki davranışı ve duruşudur müzik.

Ünlü Orkestra şefi Charles Munch'a göre müzik; "sözle anlatılamayanı, anlatma sanatıdır. Müzik, kelimelerin anlatabileceği, aklın kavrayabileceği tüm ifadelerden ya da tüm kavramlardan çok daha ötelere ulaşabilir. Müziğin alanı, bilinmeyen, tutulamayan, görülemeyen düşlerdedir." Munch'a göre insanların müzik dili ile anlaşabilmesi, tanrının insanlara bağışladığı en büyük hazinedir ve bu hazineyi kötüye kullanmaya hiç kimsenin hakkı yoktur (MUNCH, 2008).

Tüm sanat dalları arasında, insanın varlığını ve duygularını direk etkilediği için müziğin, eğitimde de önemli bir güce ve etkiye sahip olduğu kabul edilmektedir. Müziği sadece bir eğlence olgusu olarak değil, sanatsal ve toplumsal işlevleri yönünden de ele almak gerekir. Müzik, toplumda sözlerin ötesine varan bir iletişim ve paylaşım aracı olmakla birlikte bireyleri ve dolayısıyla toplumları etkilemekte ve yönlendirmektedir.

Müziğin temelinde toplumsal yaşamın varlığı vardır. Yani müziğin rotası insanlığın gittiği yoldur. Dolayısıyla da toplumda meydana gelen tüm dalgalanmalar, müzikte de kendisini gösterir. Bunu en doğru Konfüçyüs ifade etmiştir: "Bir toplumda müzik bozulmuşsa, o toplumda pek çok şey de bozulmuştur." Yani bir toplumda müzik iyi ise o toplumda her şey yolundadır (GÜNGÖR, 1990).

Müziğin insan üzerindeki dolayısı ile toplum üzerindeki işlevlerini göz önünde bulundurursak, müziğin eğitim alanında da çok önemli bir yerde olması gerekmektedir. Müzik eğitimi; insanın yetenek ve ihtiyaçlarını farkederek çevresinde olanları farklı değerlendirmeye başlamasını, hissetmesini, düşünmesini ve yaratmasını, kişiliğinin gelişmesini, özgüveninin artmasını sağlar.

İnsanlık varoldukça, toplumların ve insanların eğitiminde müziğe önemle yer verildiği görülmektedir. Eski Yunan'da müzik, eğitimin temeli, zevk ve ruh eğitiminin en etkili yolu olarak görülmüştür. Müzik sanatı, devlet tarafından da desteklenmiş, müziğe eğitim alanında önemle yer verilmiştir. Yunan filozofları müzik kelimesine değişik anlamlar yüklemişlerdir. Socrates'e göre felsefe, müziğin en yüksek noktasıdır. Eflatun'a göre ise müzik, eğitimin ana unsurudur. Eflatun; yönetenleri ve yönetilenleriyle bütün toplumun ruh sağlığı müzik eğitimine bağlıdır, ancak onunla sağlanabilir. Bu bakımdan müzik, birey

ve toplum eğitiminin temeli olmalıdır diyerek müziğin insan eğitimindeki önemini vurgulamıştır (YILDIZ, 2002).

Yüzyıllardır birçok düşünür ve filozof “müzik” ya da “müziğin önemi” hakkında çeşitli düşüncelerini sunmuşlardır. Tüm bu düşüncelerin ortak bir noktası vardır ki; müziğin insan ruhunun derinliklerine inerek onu etkileyebilmesi ve şekillendirebilmesi gücüne sahip olmasıdır. Bu gücünden dolayı, eğitimde ve toplumsal yaşamda, müzikten vazgeçilmemelidir.

Lorenzo’nun, William Shakespeare’a ait olan “Venedik Tacirleri” isimli oyunun beşinci perdesinde dile getirdiği “Kendinde müzik olmayan, seslerin tatlı ahenginden heyecan duymayan insan, hainlik ve hırsızlık için yaratılmıştır. Onun ruhu geceden daha karanlık, tutkuları cehennemden daha karadır. Böyle bir insana güvenmeyiniz” repliği, müziğin birey ve toplum üzerindeki önemini vurgulamaktadır (SEVGİ, 2003).

Günümüze değin tüm dönemlerde ve tüm toplumlarda müziğe özel bir ilgi ve önem verilmiştir. Din alanında, eğitim alanında, devlet yönetiminde hep müziğin etkileri görülmüştür. Müzik, insanlık için vazgeçilmez bir araç olmuştur.

Eflatun, Aristo ve Konfüçyüs gibi birçok düşünür, müziğe büyük değer vermiş, hem özgür insanın yetişmesi için eğitim alanında hem de devlet yönetiminde müzikten yararlanmışlardır. Aynı şekilde Aristo, “Politika” adlı yapıtında, “faydalı ya da zorunlu olduğu için değil, yüksek ve özgür kişilere yaraştığı için” müzik eğitimine, özgür insanların eğitiminde yer verilmesini istemiştir (OSKAY, 1981). Bu ifadeden de anlaşıldığı gibi; filozoflara göre müzik eğitiminin diğer bir önemi ise özgür insanların zamanlarını, zihinsel etkinlikler ile geçirerek değerlendirebilmeleri ve kendilerini yüceltebilmeleri için gerekli olan eğitimin bir bölümü olmasıydı.

190. Müzik Eğitimi ve Önemi

İnsanlık için müzik eğitiminin ne kadar önem taşıdığı, eğitimciler kadar düşünürler tarafından da defalarca, önemle dile getirilmiştir. Platon (2005), “Devlet” adlı eserinde eğitimin temelinin müziğe dayandığını şöyle ifade etmiştir: “ Gençler bir sağlık ülkesinde

yaşıyormuş gibi her şeyden yarar görsünler, güzel yapıtlardan gözlerine veya kulaklarına değen herşey, dünyanın en güzel ülkesinden sağlık getiren bir rüzgar gibi, onları diriltsin, ta çocukluktan güzeli sevmeye, güzele benzemeye, güzelle uyum içinde yaşamaya doğru onları usulca götürsün. Bu nedenlerden dolayı müzikle eğitim en üstün eğitimdir, çünkü ritim ve uyum, ruhun ta içine girer ve onu uyumlu kılar" (AKBULUT, 2006).

Tüm sanat eğitimi dalları arasında, insan ruhu üzerinde en derin etkiyi bırakan sanat eğitimi, müzik eğitimidir. Müzik eğitimi alan birey daha özgür düşünmeye, yaşamı daha iyi anlamaya, daha hoşgörülü olmaya başlar. Çünkü müzik eğitiminin en temel amacı, insan zekasını ve yeteneğini en üst düzeye ulaştırmaktır.

Buna bağlı olarak müzik eğitimini; insanın kendi yaşantısı içerisinde, sahip olduğu ya da olmadığı müziksel tutumlarının, amaçlı olarak değişmesi ya da gelişmesidir, şeklinde tanımlayabiliriz (UÇAN, 1997).

Bir toplumun sosyal gelişmişlik düzeyi, sahip olduğu başarılı ve mutlu genç bireylerle doğru orantılıdır. Gençlerin ve çocukların müzik eğitimlerinin, bir toplumun gelişmesindeki yeri çok önemlidir. Müzik eğitimi, bireyin gelişiminde önemli bir role sahiptir. Müzik eğitimi alan bireyler, kazandıkları müziksel davranışlar ile birlikte gelişerek güzel değerlere sahip olur ve çevresini de güzelleştirmek için çabalar. Bireyin çevresini algılaması için öncelikle duygularının gelişmesi gerekmektedir.

Müzik eğitimi, belirlenmiş bir yöntem ile, bireye müziksel davranışlar kazandırarak ya da bireyin sahip olduğu müziksel davranışlarında değişiklikler meydana getirerek, bireyin çevresi ile daha iyi iletişimde bulunmasının sağlanmasıdır (UÇAN, 1997).

Müziğin, hayatın her alanında büyük etkisi vardır. Müzik eğitimi, yalnızca çocukların ya da gençlerin değil, aynı zamanda yetişkinlerin de sosyal ve kültürel yapısını etkileyerek, kendilerinden daha emin ve daha özgüvenli bireyler olmalarını sağlar. İnsan üzerinde sevgi, sorumluluk, yaratıcılık duygularının gelişmesini sağlayarak dinleme ve yargılama becerisiyle birlikte, insanın beğeni düzeyini de yükseltmiştir müzik. Çok etken bir eğitim aracı olan müzik bir disiplin olarak eğitim sistemlerinde yer almıştır.

Hallam'a (2001) göre; müzik dışındaki becerilerin gelişiminde, müziğin etkilerine ait yapılan araştırmalar müziğin birey üzerindeki etkilerini kanıtlar niteliktedir. Örneğin ilköğretim öğrencilerine müzik dinlettirilerek, onların konsantrasyonları arttırılmış, duygusal ya da davranışsal problemleri çözülmüştür. Başka bir araştırmada ise bir ilköğretim okulunda, müzik dersi saatlerinin arttırılması sonucu, öğrencilerin sosyal ilişkileri üzerinde olumlu etkiler elde edilmiştir. Müzik, duyguların çıkış noktası, insanın duygularını etkileyen ve iyileştiren bir terapi aracıdır. Müzik ile uğraşan bireyde entelektüel gelişim ve duygusal tatmin görülür (ÖZMENTEŞ, 2005).

İnsan yaşamının her aşamasında etkisini sürdüren müziğin, daha dünyaya gelmeden önce anne karnındayken, bebek tarafından işitildiği ve işitilen seslere karşılık olarak tekmelerle tepki verdiği, dolayısıyla müziğin insan üzerindeki etkilerinin çok erken başladığı, bilimsel olarak ispatlanan bir gerçektir.

Fox (2000); müzik ve insan beyni arasındaki ilişkilerin incelendiği araştırmaların sonucunda insanın çok erken yaşlardan itibaren müziksel etkileşimler gösterdiği ve bu etkileşimlerin doğru uygulamalar ile geliştirilebildiği sonucuna varıldığını; farklı kültürlerdeki küçük yaştaki çocukların müziğe verdikleri tepkiler konusunda yapılan araştırmalar sonucunda da bebeklerin müziksel içgüdülere sahip olduklarını ve gelişimlerinin ilk yıllarında müziği anlamlı bir iletişim aracı olarak kullandıklarının ortaya çıkarıldığını belirtmiştir (ÖZMENTEŞ, 2005).

Müzik, çocukların her anını etkileyen bir etkileşim aracı ve bir güçtür. Bebeklerin sıklıkla değişik tonlarda ses çıkarmaları, duydukları sese doğru ani hareketlerde bulunup ayaklarını sallamaları, her hangi bir oyuncağı sallayarak, ona vurarak, ses çıkartarak kullanmaya çalışmaları, el çırpmaları gibi etkileşimler, müziğin bebek üzerindeki ilk etkileri olduğu gibi aynı zamanda insanın doğumundan ölümüne değin müzikle iç içe yaşayacağının göstergesidir.

İnsan, dünyaya gelmeden önce, annesinin karnında ses ve müzikle örülü bir ortamda oluşurken, annesinin aracılığı ile müzikten etkilenir; bebeklik döneminde ninni gibi şarkılar eşliğinde uyur; çocukluk döneminde tekerleme ve müzikli oyunlarla oynar; gençlik döneminde çeşitli müziklerle ilgilenir; yetişkinlik döneminde kapsamlı bir müzik ortamı

içinde yaşar; yaşlılık döneminde de müzikle olan yoğun ve derin ilişkisini sürdürmeye devam eder (UÇAN, 1997). İnsan doğumundan ölümüne değin müzikle iç içe yaşar.

Müzik eğitimi sadece çocuğun toplumsallaşmasında değil, aynı zamanda yaratıcılığının gelişmesinde, kendisini ifade edebilmesinde ve zekasının gelişmesinde de çok önemli bir role sahiptir. Beachwood'a (1997) göre; "Müzik" ile "beynin erken gelişimi" arasında önemli bir bağlantı vardır. İnsanlar çocuklarının piyano dersi almalarını istemekle birlikte neden daha erken yaşlarda piyano eğitimine başlamaları gerektiğini bilmemektedirler. Çalışmalar, müzik eğitimine erken başlandığında, özellikle de piyano derslerinin gerçekten de çocukların beyinlerindeki işlem merkezlerini geliştirdiğini göstermiştir. Müzik eğitiminin, uzaysal becerilere etkisini inceleyen önemli bir çalışma olan, "Mozart Etkisi"ne göre, sadece 10 dakika Mozart dinletilen guruplarda bile uzaysal algılama testlerinde %30'luk bir başarı artışı sağlanmıştır. Aynı araştırmacılar modern müziğin benzer etkileri olup olmadığına da bakmış ancak hiçbir önemli etki ile karşılaşmamışlardır. Konusunda kendinden önceki bulgulara dayanan bir başka araştırmaya göre ise "Mozart Etkisi", tempo ve tonun etkisi ile uyarılma düzeyinde ve duygu durumda oluşan değişikliklerin sonucunda oluşmaktadır. Bu etki, zamana göre de değişiklik göstermektedir: 10 dakika Mozart dinlemenin kısa dönemli etkisi varken, uzun bir zaman düzenli olarak dağılan müzik eğitiminin uzun dönemli etkisi oluşmaktadır (ESKİOĞLU, 2003).

Nitelikli ve çağdaş bir toplumun oluşturulması için, yaratıcı ve zeki bireylere sahip olma gerekliliği her zaman önemle belirtilmiştir. Böyle bireylere de müzik eğitimi sayesinde sahip olunabilmektedir. Yüzyıllar boyunca, birçok düşünür, yazar ve eğitimci de müziğin insan yaşamındaki yerini vurgulayarak, müziğin bir eğitim aracı olarak kullanılması gerekliğini savunmuştur.

Müzik; bir gereklilik ya da zorunluluktur. Okullarda ders sonlarında verilen teneffüslerin amacı, dinlenmek ve yeni ders için enerji depolamak değil midir? İnsanı dinlendiren birçok unsur olabilir ama bunlar arasında müziğin etkisi inkar edilemez. Günümüzde, müziğin bitkiler üzerindeki pozitif etkileri araştırılmaktadır. Bazı araştırmalar "Balsam" bitkisine belirli bir müzik dinletildiğinde, %20 daha uzun ve %72 daha fazla yapraklı olduğunu göstermiştir. Teneffüslerde, resim-iş, iş-teknik, beden eğitimi ya da atölye çalışmalarında dinletilecek müziklerin de öğrenciler üzerinde olumlu etkiler

yapabileceği düşünülmektedir. Bazı araştırmaların sonuçlarına göre, “Barok” müzik çalındığında, öğrencilerin davranışlarında ve performanslarında olumlu değişiklikler gözlemlenmektedir. Klasik müzik çalındığında, sağ ve sol beyin arasındaki çalışma uyumunda belirgin bir artış olduğu ileri sürülmektedir. Öğrencilere Barok müzik dinletmenin yaratıcılığı ve öğrenmeyi arttırmak için ideal bir atmosfer yarattığı ileri sürülmektedir (YILMAZ, 2008).

Bir toplumun sosyal gelişmişlik düzeyi, sahip olduğu başarılı ve mutlu genç bireylerle doğru orantılıdır. Müziğin, sahip olduğu bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel işlevlerin, gençlerin ve çocukların müzik eğitiminden sağladığı kazanımların, toplumun gelişmesi üzerindeki etkisi sonsuzdur.

Hayvanlar insanlara çok özenmişler ve kendileri için bir okul kurmaya karar vermişler. Tavşan, kuş, balık, sincap, ördek diğer hayvanlar bir araya gelerek okul programı hazırlamaya başlamışlar. Tavşan koşma dersini, kuş uçma dersini, sincap tırmanma dersini, balık yüzme dersini, köstebek kazma dersini programa koydurmuşlar ve bu dersleri zorunlu kılmışlar. Sonuçta, tavşan uçamamış ve ayağını kırmış, kuş toprağı kazamamış ve gagasını kırmıştır. Eğitim böyle devam etmiştir. Son sınıfa gelindiğinde ise zekası çok gelişmemiş olan yılan balığı okulu birinci bitirmiştir. Çünkü her şeyi az da olsa yapabilmiştir. Diğer hayvanlar ise yeteneksizlikle nitelendirilerek okuldan atılmışlar ve yaşamlarını kendi yetenekleri doğrultusunda sürdürmeye karar vermişlerdir (ÖZDOĞAN, 1996).

Yeteneği, zekası ya da kişiliği bakımından birbirlerinden farklı olan öğrencileri standart bir eğitim anlayışı ya da programı ile eğitmeye kalkmak büyük bir başarısızlığın temelini oluşturacaktır. Bu başarısızlığı önlemek için en önemli görev müzik öğretmenlerine düşmektedir.

Çünkü müzik öğretmeni; bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen müziksel öğrenme yaşantılarını kazanmalarına kılavuzluk ederek; bilgi, görgü ve yaşantısı ile başkalarını yetiştirir ve geliştirir (UÇAN, 2006). Bu sayede birey, müzik eğitimi sayesinde kendi farkındalığının ve yeteneğinin bilincine varacak, yaşamdan daha çok zevk alacak, yaşamın daha anlamlı ve güzel yönlerini görecektir.

Bunun yanı sıra kişiliği gelişerek, dikkati yoğunlaşarak ve gözlem yeteneği artarak, yaşamı daha iyi algılayacak ve yorumlayacaktır. Böylece, yaratıcılık ve iletişim gücü artacaktır. Yaratıcı bir birey de toplumunun ilerlemesi için katkıda bulunacaktır.

Müzik, insanda var olan yaratıcı gücü geliştirme konusunda çok etkilidir. Eskiden olağanüstü bir güç olarak kabul edilen "yaratıcılık" sadece yetenekli insanlara özgü olarak değerlendirildi. Ne yazık ki hala bu düşünceler varlığını korumaktadır. Müzik dersleri "seçmeli ders" statüsüne düşürülerek, müzik eğitiminin gerçekleşmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Müzik eğitimi ile bütünleşen çocuk, "yaratıcılık" sayesinde, yeni yolları keşfedecek, yeniliği benimseyecektir (GEL, 1994).

191. Cumhuriyet Dönemi Müzik Kültürümüz ve Müzik Eğitimimiz

Müziğin, toplumların kültürel kimliklerine ulaşabilmesi, kimliklerini koruyabilmesi ve yeni nesillere aktarabilmesi konusunda ki büyük gücünü iyi bilen Atatürk, ideali olan, Türk Ulusu'nun layık olduğu seviyeye ulaşabilmesi için, Cumhuriyet döneminde müzik eğitimine ayrı bir önem vererek, şu sözlerini dile getirmiştir:

"Arkadaşlar,

Güzel sanatların tümünde, ulus gençliğinin ne denli ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu yapılmaktadır, ancak, bunda en çabuk, en önde görülmesi gereken olan Türk musikisidir (alkışlar). Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bugün dinletilmeye çalışılan musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz (Bravo sesleri, alkışlar). Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu düzeyde Türk ulusal müziği yükselebilir, evrensel musiki içinde yerini alabilir. Kültür İşleri Bakanlığının buna, değerince özen vermesini, kamunun da bunda ona yardımcı olmasını dilerim" (TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ, 1934).

Müzik eğitimi, toplumun kendi kültürel değerlerini ve davranışlarını, yeni nesillere aktararak, toplumun kültürel değişimi sürecinde çok önemli bir görevi üslenmiştir. Toplumumuz da çağı yakalayabilmek ve var olabilmek adına önemli değişiklikler

geçirerek günümüze kadar gelmiştir. Bu değişikliklerin en hızlı ve en etkili yaşandığı dönem ise Cumhuriyet dönemidir.

Değişim, yapının herhangi bir kısmında başlar ve diğer kısımlarına kadar devam eder. Sosyal değişim temel anlamda, var olan yapıdaki farklılaşma olmakla birlikte toplumda, bireyin davranışlarında, inançlarında, sosyal kurumlarında oluşan farklılaşmalardır (DOĞRAMACI, 1993).

Atatürk ilke ve inkılapları gerçek değişimin ve gelişimin kendisidir. Değişimin ya da yeniliğin kabulünde temel prensip, toplumumuzun kültürü ile örtüşebilmesidir. Müziğin ve toplumsal yaşamın değişmesi aynı doğrultudadır. Dolayısı ile müzikteki değişimler iyi yönde olmalıdır ki topluma yansıması da olumlu olsun.

Martin Luther'ın dediği gibi "Müzik, tüm erdemlerin tohumudur. Toplum ve özellikle gençlik, bu tanrısal sanatla yükseltilebilir" (SUN, 1969, s.14).

Türkiye'de müzik öğretiminin geçmişi Selçuklu dönemine kadar gitmektedir. Selçuklu döneminde müzik öğretimi tamamen dinsel, dolaylı ve geleneksel idi; Osmanlı döneminin ilk ve orta evrelerinde dinsel, dolaylı ve geleneksel iken son evrede dinsel, dünyasal, dolaylı/dolaysız ve geleneksel/modern görünümünde idi; Cumhuriyet döneminde ise, bütünüyle dünyasal, dolaysız ve modern bir nitelikteydi (SAY, 2001).

Türk toplumunun, her yönden çağdaş medeniyet seviyesine ulaşabilmesi için, Cumhuriyet döneminde, eğitim üzerinde titizlikle durulmuş ve ayrı bir önem verilmiştir. Müzik eğitimi, başta Atatürk olmak üzere tüm eğitimciler tarafından üzerinde durulan önemli bir alan olmuştur. Özellikle, Türk müziğinin korunarak, geliştirilmesini isteyen Atatürk, çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşabilmek için müziğin önemli bir güce sahip olduğunu her fırsatta dile getirmiştir.

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte müzik alanında ortaya çıkan yoğun çalışmalar ve kurulan kurumlar dikkat çekicidir. Özellikle yeni kurulmakta olan bir ülkede, müzik alanına öncelik verilmesi ve bu alanda yapılan yenilikler, Atatürk'ün müziğe verdiği önemin de bir göstergesidir (SAĞER, 2003).

Atatürk, çağdaşlaşmanın gerçekleşebilmesi için halkın eğitilmesinin şart olduğunu "Muallimler yeni nesil sizin eseriniz olacaktır" ifadesi ile net bir şekilde vurgulamıştır. Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere, Cumhuriyet döneminde müzik öğretmenine, toplum müzik kültürün oluşturmak, çağdaş müzik kültürünü kazandırmak gibi önemli görevler yüklenmiştir.

Cumhuriyet döneminde, toplumumuzu doğrudan etkileyen müzik, kültürel yapıyı koruyup sürdüren, çağdaş yenilikleri öğreten en önemli eğitim öğesi olmuştur. Eğitimin en önemli öğesi ise müzik öğretmenleri olmuştur (KÜÇÜKÖNCÜ, 2004).

Cumhuriyet döneminde, ilk örgün eğitim kurumu olarak, müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla Musik-i Muallim Mektebi'nin açılması, Atatürk'ün, müziğin en az diğer sanat dalları kadar gelişerek, devlet politikasında yerini alması gerektiğini ve toplumuz için ne kadar önemli olduğunun göstermesi açısından çok önemli bir göstergedir.

Cumhuriyet döneminde, Atatürk'ün talimatları doğrultusunda, toplumumuzun hızla değişip gelişebilmesi ve ulusal kültürümüzün çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarılabilmesi için örgün genel müzik eğitimine önem verilmiş ve müzik öğretmenlerinin yetişebilmesi için gerekli çalışmalar hemen ele alınmıştır. En köklü atılım, Cumhuriyetin ilanının kabulünden hemen sonra 1 Eylül 1924 tarihinde kurulan Musiki Muallim Mektebi ve 1 Kasım 1924 tarihinde de eğitim ve öğretime açılması olmuştur (ŞENTÜRK, 2001).

Yaratıcı bir toplum; düşünce ve sanat alanında yeni ürünler ortaya koyabildiği, bilim ve teknolojide, sanat ve kültürde verimli eserler üretebildiği ölçüde çağdaş uygarlık düzeyine ulaşarak kimliğini koruyabilir. Toplumun gelişmesi ve Cumhuriyetin varlığını sürdürebilmesi için Cumhuriyet döneminde müzik eğitimine ve çağdaş müzik öğretmenlerine ayrı bir önem verilmiş, müzik alanında köklü ve başarılı atılımlara başlanmıştır.

Uçan, Cumhuriyetin ilk yetmiş yılında gerçekleştirilen atılımlar, elde edilen deneyimler, sağlanan gelişmeler ve bilgi birikimi doğrultusında, Türk müzik eğitiminin çok daha etkili ve verimli olacağı, fikrini önemle belirtmektedir (UÇAN, 2005).

Müziğin, toplum kültürü üzerindeki etkisini ve önemini Sun söyle açıklamıştır: “Bir toplum, ekonomi ve kültür alanlarında yarattığı, çağına uygun değerlerle varlığını sürdürebilir. Kültür alanının bir dalı da müziktir; toplumun bu alanda da varlığını sürdürebilmesi, yarattığı ve yaşayışına kattığı çağına uygun müziklerle (sanat müziği, ordu müziği, eğlence müziği ve eğitsel müzik türlerindeki yapıtlarla) sağlanabilir. Müzik alanında bunlar gerçekleştiği ölçüde toplum müzik varlığını sürdürebiliyor, olmadığı ölçüde sürdüremiyor, denilebilir” (SUN, 1969, s.196).

Diğer eğitim alanlarında olduğu gibi müzik eğitiminde de, en köklü atılımlara Cumhuriyet Dönemi ile başlanmıştır. “Cumhuriyet Dönemi Müzik Kültürümüz ve Müzik Eğitimimiz”, altın çağını Atatürk ile yaşamıştır.

Cumhuriyet dönemi müzik kültürü ve eğitiminin gelişimini üç ana evrede gösterebiliriz:

1. İlk 30 Yıllık Evre: 1920, 1930 ve 1940’lar bu evrededir. Bu evrede atılımlar, “evrenselden ulusa” ilkesinde gerçekleştirilmiştir,
2. Orta 20 Yıllık Evre: 1950 ve 1960’lar bu evrededir. Bu evrede daha çok “müzikte demokratikleşme” üzerinde durulmuştur,
3. Son 30 Yıllık Evre: Bu evre 1970, 1980 ve 1990’ları kapsar. Bu evrede “müzikte daha hızlı demokratikleşme ve çoğulculaşma” üzerinde yoğunlaşılmıştır (UÇAN, 2005).

192. Ulusal Müzik Eğitimi Ve Gerekliği

“Türk Müzik Kültürü, Türklerin müziksel yaşam biçimidir” (UÇAN, 2005, s.329).

Müzik kültürü, bir toplumun etkileşim içerisinde olduğu müziktir. Daha açık bir ifade ile müzik kültürü; bir toplumun yansımasıdır. Bir ülke hakkında fikir edinebilmek için o ülkenin müzik kültürüne bakmak yeterlidir.

Atatürk’ün dediği gibi; “Bizim müziğimiz Anadolu halkından işlenebilir.”

Batı müziğinde Japonya'nın yetiştirdiği dünya çapındaki sanatçıların hepsi, önce kendi müziklerinin bir çalgısını çalmayı öğrenerek yetişmişlerdir. Bu olay, değişmez bir eğitim ilkesi olan, "kendi dilini iyi bilmeyen, başka dili konuşamaz" ilkesinin kanıtıdır. Okullarımızda eğitimi verilmeye çalışılan müzik ile halkın dinlediği müzik arasındaki büyük fark da, müzik eğitimimizde yapılan temel ilke yanlışının kanıtıdır (TANRIKORUR, 1998).

Ulusal müzik kültürümüz açısından, çocuklarımız ve gençlerimiz için, eğitim sistemimizin yerel öğelere sahip olması çok önemlidir. Kaynağını yerel müzikten almış ve bu yönde bestelenmiş Türk okul şarkıları ile donatılmış bir müzik eğitimi metodunun, müzik eğitiminde yerini alarak, ulusal müzik kültürümüz açısından etkili olacağı kesindir. Çağdaş toplumlar arasında ancak kendimiz olarak varolabiliriz.

Atatürk'e göre Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür. Kültürün oluşturduğu sanat ise o milletin en önemli yaşam damarlarından biridir. Sanat dalları arasında ise en çok müziğe önem verilmeliydi. Çünkü bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, müzikteki değişikliği kavrayabilmesi ve kabul etmesi idi. Türkiye Cumhuriyeti'nin müziği, özünü halk müziğimizden alan ulusal bir müzik olmalıydı. Bunun için ulusal duygu ve düşüncelerimizin, yeni müziğimizde işlenmesi gerekiyordu. Türk ulusal müziği ancak bu yolla yükselebilirdi ve uluslararası müzikte yerini alabilirdi. "Efendiler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor. Bir milletin kültür ve sanat hareketlerini ve seviyesini, milli geleneklerine bağlı kalarak, medeni dünyanın kendisine ayak uydurmaya mecbur olduğumuzu unutmamalıyız. Bu küçük sazın bağrından kopan nağmeleri, bu istikamette geliştirmeye ehemmiyet ve kıymet verilmelidir" ifadesi ile Atatürk, kendi ulusal müzik kültürümüze sahip olmamızın, toplum olarak varlığımızı sürdürebilmemiz açısından ne kadar önemli olduğunu belirtmektedir (KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 2005).

Atatürk ve müzik eğitimcilerimizin çabalarıyla, Cumhuriyet döneminden itibaren önemli aşamalardan geçilmiştir. Türk okul şarkıları ve ulusal şarkı dağarcığı oluşturulmuş; Türk Milleti'ne özgün bir müzik eğitimi anlayışı geliştirilmiştir. Milli değerlerimizi yaşatıp, geliştirebildiğimiz ölçüde, gelişmiş toplumlar arasında yerimizi alabileceğimiz Cumhuriyet döneminde özellikle vurgulanmıştır.

İnsanların hislerini doğrudan etkilediği ve birbirlerini tanımayan insanları bile ortak duygularda birleştirdiği için, müzik sözlü ya da sözsüz bir dildir. Bazen bir ses, bazen de bir çalgı olabilen bu dil, onu kullanan toplumların sosyokültürel ve psikolojik unsurlarını taşıdığı için ulusal olmak zorundadır. Kendine özgü nitelikleri olmayan bir toplum nasıl yoksa ait olduğu toplumun unsurlarını taşımayan ve yansıtmayan bir dil de, ölmeye mahkumdur (TANRIKORUR, 1998).

Çocuklar yerel ezgilere, yabancı ezgilere oranla daha çok ilgi göstermektedirler. Müzik eğitimi bakımından gelişmiş ülkeler, müzik eğitiminde yerel müziklerinden daha çok faydalanmaktadırlar. Bu nedenle yerel müzik, okul müzik eğitiminin ve dolayısıyla ulusal müzik kültürümüzün önemli bir parçasıdır. Anonim ezgilerle bestelenmiş çocuk şarkıları eşliğinde verilen müzik eğitim ve öğretimi sayesinde, çocuklar evrensel müzikleri daha kolay öğrenmektedirler. Bu sayede çocuklar, kendi müziklerinden yola çıkarak, var olan tüm ulusların müziklerini daha iyi kavrayarak, dünyaya açılabilmektedirler.

Zoltan Kodaly gibi çağdaş müzik adamlarının bakış açısıyla yerel müziğe önem verdiğimiz ölçüde tüm bunları başarabiliriz. Halk müziğinden yola çıkmak, müziğe en erken yaşta başlamak, en ulaşılabilir çalgının "ses" olduğunun ve müzik yapmanın ne kadar önemli olduğunu bilmek, yaratıcılığa önem vermek en temel ilkelerimizdir" (UÇAN, 1999).

Kendi müziğinden habersiz bir birey, diğer ülke müziklerini nasıl anlayacaktır? Ya da müzik eğitiminin önemli işlevlerini düşünecek olursak, müzik eğitiminde başarıya ulaşmak mümkün olacak mıdır?

Muammer Sun "Eğitsel Müzik Sorunumuz ve Temel Görüş" başlıklı bir yazısında müzik eğitimimizin nasıl olması gerektiği hakkında şunları dile getirmiştir: "Çağdaş bir anlayışla Türk okul müziği eserlerini yaratmalı ve eğitimde müzik öğretimini temel almalıyız. Türk okul müziğinde, eski eserlerin ve evrensel değerdeki müziklerin seçkin örneklerine de yer verilmeliyiz. Türk okul müziği; yerel müzik kaynaklı, evrensel değerlere sahip olarak yaratılan okul müzikleridir. Türk okul müziği yurt içinde ve yurt dışında ancak bu sayede var olacak ve bu yol ile kendi kimliğini sunacaktır. Özellikle derlenerek (tekerleme, sayışma, türkü vb.) yaratılan eski şarkılarımıza, eğitsel müzik

öğretiminde yer verirsek, öğrenci çevresinde duyduğu müzikleri okulda da yaşatır, çevresine ve kendisine yabancılaşmayacaktır. Sonuçta, çevre müzikleri gelişecek, değerli olanları tüm yurda yayılarak ulusallaşacak ve bütün Türkiye'de müzik birliğinin kurulmasını hızlandıracaktır. Çevre müzikleri; Türk okul müziğinin mayası olacak ve ikisi birlikte Türk Ulusal Müzik Eğitimi Dağarcığını oluşturacaktır" (SUN, 1969).

193. İlköğretimde Müzik Eğitimi

İlköğretim, 1961 yılında çıkan 222 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Kanunu"nun birinci maddesine göre şöyle tanımlanmıştır: "İlköğretim, kadın-erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak, bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir" (İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU, 1961).

İlköğretim dönemi, insan kişiliğinin oluşmaya başladığı en önemli dönemdir. Çocuğun evinden sonra en çok zaman geçirdiği ikinci yuvasıdır okul. Bu bakımdan sahip olduğu tüm işlevleri ve insan üzerindeki etkileri ile "İlköğretim Müzik Eğitim ve Öğretimi" çok önemli ve özel bir konuma sahiptir.

İlköğretim kurumları, çocuğu yaşama ve üst öğrenim basamaklarına hazırlayarak ona yurttaşlık hak ve görevlerini öğretir; çocuğun yeteneklerini ve yaratıcılığını ortaya çıkarır. Bu nedenle ilköğretim basamağı "temel eğitim" olarak da adlandırılmaktadır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, ilköğretimin amaç ve hedeflerini şöyle açıklamaktadır:

1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek,
2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayat ve üst öğrenime hazırlamaktır (MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU, 1987).

İlköğretim; çocukların hayata ve daha sonraki eğitim dönemlerine hazırlanmaları için gerekli olan temel becerileri kazandıkları eğitim dönemidir. İlköğretim çağı çocuğun yaşamında, müziğin çok önemli yeri ve işlevleri vardır. Müzik bireysel, toplumsal, kültürel, eğitimsel gibi birçok alanda çocuğun hayatında etkili olmaktadır. Müziksel etkiler hem çocuğun kendi yaşamında hem de iletişim halinde olduğu diğer insan ve canlılar ile

olan ilişkilerini etkilemekte ve belirlemektedir. Çocuk, müzik sayesinde kendi görüş ve kişiliğinin dışında, farklı görüş ve kişiliklere sahip başka bireylerin de varolduğunu kavrayacak ve onlarla iletişime geçerek, etkileşime başlayacaktır.

Fransız yazar M. Montaigne'nin dediği gibi, "Dünyada birbirinin eşi ne iki görüş vardır, ne iki saç kılı, ne de iki tohum" (BALTAŞ, 1992, s.14).

İlköğretim dönemi; çocuğun yeni bilgiler edinmeye başladığı; kendi farklılıklarını keşfedip, kendini tanımaya başladığı; değişik kişiliklere sahip bireylerle bir arada olduğu için daha hoşgörülü olmaya başladığı, kişiliğinin olaylara ve dünyaya bakış açısının gelişmeye başladığı bir dönemdir.

Türk Milli Eğitiminin amaçları (MEB 1971, sayı: 1161) arasında, okul müzik eğitiminin amaçları şöyle belirtilmiştir: “Kişilikleri oluşmuş, toplumsal yaşayışın hazzını duymuş, milli ve evrensel müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların diğer dallarıyla birlikte, müzikte de çağdaş uygarlığın yaşayıcı, uygulayıcı ve yaratıcı bir ortağı durumuna gelmiş genç kuşakların yetişmesini sağlamaktır.”

Çocuk, müziğe dair ilk alışkanlıklarını okulda edinmeye başlar. Müzik eğitimi sayesinde çocuk yeni bir bakış açısı kazanır ve kendine daha çok güvenir. Müzik derslerinde çalgı çalarak, şarkı söyleyerek, dans ederek daha yaratıcı olur. Esnek ve demokratik bir ortamda her öğrencide yaratıcılık gelişebilir. Önemli olan, bilgilerin öğrenciye sunulması değil, öğrencinin bilgilere ulaşabilmesidir.

İlköğretim müzik derslerinde, çocuklara sadece nota öğreterek, şarkı söyletip-çaldırmanın yanında, onlara, seviyelerine uygun, çeşitli müzik türlerinde müzikler dinletmek, çocukların müzik derslerine olan ilgilerinin artmasına ve derse aktif olarak katılmalarına olanak verecektir (TANRIKORUR, 1998).

Müzik eğitiminin amacı bireyi sanatçı yapmak değil, onu her alanda yaratıcılığa yöneltmektir. Çağdaş, yenilikçi, hümanist, müziği yaşantısına katabilen bir toplum oluşturabilmek; çağdaş ilköğretim müzik eğitim ve öğretimi ile mümkündür. Bu nedenle ilköğretim çağındaki çocuklara, doğru bir müzik eğitiminin verilmesi gerekmektedir.

Müzik, güzelliğin ve iyiliğin eğitimidir. Çocuk, ilk müzik eğitimini ilköğretimde almaya başlar ve bu sayede önce kendisini sonra insanları, toplumu ve yaşamı, yaşamayı sevmeyi öğrenir. Eflatun'un inandığı gibi, estetik eğitim ahlak eğitimini de etkiler (SAY, 2001).

Müzik dersi, çocuğun ilgi ve yeteneklerini geliştirdiği ana derslerden biridir. Müzik dersi, çocuğun kişilik gelişiminde, sosyal ilişkilerinde, ulusuna karşı görev ve sorumluluklarını kavramasında önemli bir etkiye sahiptir.

Çocuğun müziksel gelişimi çok yönlü bir bütünlük göstermektedir. Bu bütünlük ilköğretim döneminde müziksel devinme, müziksel işitme, müziksel söyleme, müziksel çalma ve müziksel beğenme davranışlarıyla belirginleşen bir açılım içindedir. Bu açılım müziksel zeka, müziksel yetenek ve müziksel eylem boyutlarıyla birlikte gerçekleşir (UÇAN, 1997).

Müzik; ilköğretim çağı çocuğunun yaşamında vazgeçilemez bir öneme sahiptir. Müfredatın temel unsurlarından biri olan müzik eğitimine, en az diğer branş derslerin eğitimine verilen önem ve değer kadar eşit bir yaklaşım gösterilmelidir. Çünkü müzik, ilköğretimde sağlam bir eğitim temelinin yanı sıra önemli bir eğitim alanıdır. Günümüzde müzik eğitimi hak ettiği yere ulaşmalı, bu dersin önemi göz ardı edilmemelidir.

"Günümüzün gelişmiş ve çağdaş toplumlarında müzik eğitimi yaşamın bir parçası kabul edilerek, özellikle ilköğretimde önemli bir yere oturtulmuştur. Öyle ki; Fransa'da anaokullarında ifade ve beceri derslerine ağırlık verilerek, çocuğun ileride seçeceği mesleğin belirlenmesine temel olacak yönlendirmeler daha anaokullarından başlayarak planlanmıştır. İlkokullarda ise haftada on saatlik ana dil Fransızca'ya karşı, altı saat müzik dersi verilmektedir. İsveç, İngiltere, Japonya, Almanya, Romanya, Polonya, gibi ülkeler müzik eğitimini anaokullarında başlayarak sistemli bir şekilde yürüten ülkelerdendir" (TÜRKOĞLU, 1983, s.36). İlköğretim müzik eğitimi programını Kodaly kuramı üzerine kuran Macaristan Eğitim Bakanlığı'nda da müzik, matematik ve anadil ders saatleri eşit oranda dağıtılmış, müziğin eğitimdeki yerinin önemi vurgulanmıştır (TOKSOY, 2005).

Çocukların kültürel gelişimi üzerindeki etkilerinden dolayı, müzik eğitim ve öğretimi, her çocuğun eğitim hakkıdır. Oysa ilköğretim okullarımızda, müzik dersi zorunlu olmakla birlikte hakettiği önemi görmemekte ve çocuklarımız böylesine etkili bir alandan yoksun bırakılmaktadır.

İlköğretim okullarımızda bazı durumlar dışında, müzik eğitimi pek sınırlı yapılmakla birlikte, onu almaya en uygun ve gerekli bir çağda çocuklara verilememekte, hiçbir zaman giderilemeyecek büyük bir fırsat gibi elden kaçmaktadır. Bugün müzik sorunu olarak en önemli iş, ilköğretim müzik eğitim ve öğretimini çözümlemektir (SAY, 2001).

Günümüzde, ilköğretim müzik dersinin uygulamasında karşılaşılacak her hangi bir sorun, müzik eğitim ve öğretiminin sahip olduğu işlevlerinin gerçekleşmesini engellemektedir. Buna bağlı olarak da müzik eğitimi ve öğretimi sayesinde çocukların kendilerini ifade edebilmeleri, sosyal becerilerini geliştirebilmeleri, kültürel birikime sahip olabilmeleri, yaratıcılık ve estetik alanlarında olumlu gelişmeler sağlayabilmeleri de engellenmektedir. Tüm bu engellenmeler sonucunda ise toplum giderek yozlaşmaktadır.

Doğumundan itibaren hep müzik ile bir etkileşim halinde olan çocuğun üzerinde, olumlu etkileri olan müzik; özellikle ilköğretim çağı çocuğu açısından, sahip olduğu eğitsel işlevleri bakımından önemli bir yere sahiptir. Çocuğun ilköğretimden sonraki eğitim hayatında, sosyal hayatında, iş hayatında kısaca hayatı boyunca elde edeceği başarılarının temelinin, ilköğretimde atıldığı düşünülecek olunursa, müzik eğitiminin, çocuğa tüm hedef ve amaçlarına uygun olarak verilmesi gerekmektedir.

Çocuğun yaşamında, doğuşundan itibaren oluşmaya ve yer almaya başladığı bilinen müziksel dilin çocuğun gelişmesinde çok önemli bir yeri vardır. Böylesine önceliği olan müziksel dilin ilköğretim okullarındaki müzik eğitiminde daha fazla geliştirilmesi beklenir. Bu beklentinin gerçekleşmesi ise buna önem ve öncelik veren bir eğitim-öğretim yaklaşımıyla olacaktır (UÇAN, 1999).

Toplum olarak müzik eğitiminin, çocuk için ne kadar gerekli ve önemli olduğunu kavrayamamakta ya da önemseyememekteyiz. Hatta, müziğin önemli bir disiplin alanı, bir

bilim dalı olduğunu kabul eden diğer dünya ülkelerinin tersine, ülkemizde müzik bir "eğlence aracı", müzik dersi ise "eğlence dersi" olarak görülmektedir.

"Avrupa görmüş, Avrupa'da yüksek öğrenim yapmış nice aydınımız, müziğin eğitsel önemine ve rolüne hala inanmış değildir. Geçen yüzyılın sonunda Fransa'da, koro, armoni ve fanlar kuruluşlarının sayısı 9.000, bu kuruluşlardaki çalışmalara katılan gençlerin sayısı da 450.000'di. Sadece koro dernek ve topluluklarının sayısı 3.000, onlara devam eden gençlerin sayısı 150.000'di. İkinci Dünya Savaşı'nın arifesinde Almanya'da koral kuruluşlara devam edenlerin sayısı 190.000'di. O yıllarda Almanya'da 4.000 orkestra ve 4.000 koro vardı. Bizim için çok ibret verici olan bu sayılara Avrupa ülkeleri, aile, yaşam ve okul çevrelerinde verilen eğitim sayesinde varabilmiştir. Hani bizim amatör korolarımız, orkestralarımız ya da öteki müzik kurumlarımız? Bütün bunların ana nedeni, insanımızın gereksindiği müzik eğitiminin, okulda öğrenim boyunca verilememiş olmasıdır. Biz, yöntemli bir ilköğretim müzik eğitimine her ulustan daha fazla muhtacız" (SAY, 2001, s.19-20).

Toplumların, tarih boyunca büyük felaketlerle sonuçlanan yanlışları, basit gerçeklerin görülememesinden ya da önemsenmemesinden kaynaklanmıştır. İlköğretim müzik eğitim ve öğretiminde yaşanan sıkıntıların, toplumun geleceği açısından kısa zaman içinde sonuca ulaştırılması gerekmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Günümüze değin yapılan araştırmalar incelendiğinde, ilköğretim müzik eğitiminde karşılaşılan çeşitli sorunların işlendiği çalışmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmaların çoğu ilköğretim ikinci kademe ile sınırlı kalmakla beraber, yapılan araştırmalarda "şarkı öğretimi", "çalgı eğitimi", "öğrenci tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişki", "müzik programlarının hedefine ulaşma düzeyi" ve "müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri" gibi konulara daha sık rastlanmaktadır. İlköğretimde müzik eğitim ve öğretimi uygulamasında karşılaşılan sorunlarla ilgili yapılmış başlıca çalışmalar şunlardır:

Tanyeli (2007), "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri" konulu bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmayı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerindeki (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Şanlıurfa ve Siirt) ilköğretim okullarında görev yapan 121 müzik öğretmenine anket uygulayarak gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; müzik öğretmenlerinin müzik dersinin etkinliklerini (şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik dinleme, müzik kuramları ve müzik yaratma) uygulama, müzik dersi müfredat programının uygulanması, müzik kitabının kullanımı, öğretim yöntem ve tekniklerin uygulanması, ölçme ve değerlendirmenin yapılması gibi çeşitli sorunlarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Ders saatlerinin yetersizliği, okullardaki araç- gereç eksiklikleri, sınıfların kalabalık olması, müzik dersi müfredat programındaki kuramsal bilgilerin çok olması ve öğrencilerin bu bilgilerin günlük yaşamda kullanılabilirliğini benimseyememesi, ders kitaplarının hedeflere ulaşmada yetersiz olması ve müzik dersliğinin olmaması gibi birçok faktörün bu konuda etkili olduğu görülmüştür.

Eğitim-Sen adına 2006 yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi sosyolog Prof.Dr.Adnan Gümüş'ün hazırladığı, 552 bin öğrencinin öğrenim gördüğü ve 26

bin öğretmenin de görev yaptığı, Türkiye genelinde 7 bölgede ve 30 il merkezinde bulunan 278 ilköğretim kurumunu kapsayan bir araştırmada çarpıcı sonuçlara ulaşılmıştır. İlköğretim il merkezlerinde okul başına 0,58 müzik öğretmeni (ancak 2 ilköğretim okulundan birinde 1 müzik öğretmeni) ve müzik öğretmeni başına 2.025 öğrenci düşüyor. İlçelere ve köylere doğru gidildikçe, bu oranlar çok daha azalıyor (ilçe ilköğretim okullarında daha az, köy okullarında ise neredeyse hiç müzik öğretmeni bulunmuyor). Toplam kadro ağırlığının %1,34'ünü müzik öğretmenleri oluşturuyor. Doğu, Güneydoğu ve gelişim endeksi düşük olan diğer ülkelerde yer alan illerde bulunan oranlar daha da düşük görülmektedir. Her 5 okuldan ancak 1'inde müzik odasına rastlanmakta; 1 müzik odasına 6.119 öğrenci düşmektedir. Marmara bölgesi dahil tüm bölgelerde bulunan okullar müzik odası yoksunudur. Gelişmemiş bölgeler ile diğer bölgelerin alt gelir gruplarında yer alan okullarda 17.165 öğrenciye 1 müzik odası düşmektedir. Bu okullarda müzik odası yok denecek kadar azdır. Özetle; il merkezlerinde toplam öğretmen sayısının, ilköğretimde %1,34'ünü müzik; bir müzik öğretmeni başına, ilköğretimde 2.025 öğrenci düşmektedir.

Bulut (2008), "İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar" konulu bir araştırma yapmıştır. Ankara il ve ilçelerindeki resmi ve özel ilköğretim kurumlarının ikinci kademesinde görev yapan 91 müzik öğretmeni ile görüşme ve anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda; öğretmenlerin lisans eğitiminde almış oldukları Türk Sanat ve Türk Halk Müziği eğitimi, ikinci kademe müzik derslerine yansıtamamaları, programdaki konular, yıllık ders plan ağırlığı, ders saati, araç-gereç yetersizliği ve eğitim ortamı gibi birçok sorunlar da ortaya çıkmıştır.

Akgün (2006), "Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden Ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları" konulu bir araştırma yapmıştır. 135 müzik öğretmenine, açık uçlu sorular sorarak yapılan araştırmanın sonuçlarına göre; okulların hemen hemen hiç birisinde müzik dersliği bulunmadığı ve bu durumun ders işleyişini olumsuz yönde etkilediği; sınıflarda öğrenci sayılarının çok fazla olmasından dolayı, öğrencilerle bire bir ilgilenme ihtimali olmadığı; norm kadro fazlası uygulaması sebebiyle müzik öğretmenlerinin birden fazla okulda görevlendirildiği ve bunun sonucunda da müzik öğretmenlerinin verimsiz oldukları; müzik dersleri için okullarda müzik aletlerinin

olmadığı; müzik derslerinin seçmeli hale getirilmesinin öğrencilerde isteksizlik yarattığı gibi çeşitli sorunlarla karşılaşılmıştır.

Çizmeci (2006), "Müzik Eğitiminde Aktif Öğrenme Tekniklerine Dayalı Ders Programlarının İlköğretim 6.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretimi, Derse Yönelik Görüşleri Ve Tutumları Üzerindeki Etkileri" konulu bir araştırma yapmıştır. 23 ve 26 öğrenciden oluşan iki grup ile deney yöntemi ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda; aktif öğrenme teknikleri uygulanan grup, geleneksel öğrenme teknikleri uygulanan diğer gruptan daha olumlu gelişmeler sergilemişlerdir. Aktif öğrenme teknikleri sayesinde, kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri ortamı sağlamışlar, müzik dersine olan ilgilerinde artış olmuş, dersi daha eğlenceli bulmuş ve müzik ile ilgili bilgi ve becerileri daha kolay kazanmışlar.

Yurtdışında da müzik ve müzik eğitiminin, öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri konusunda, her geçen gün yeni araştırmalar yapılmakla birlikte çok çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. 2007 yılında AMC (American Music Conference) tarafından yayınlanan, çeşitli üniversitelerde yapılan 15 bilimsel araştırma özetlerinin bulunduğu "Research Briefs on the Benefits of Music Education" (Müzik Eğitiminin Faydaları Hakkında Araştırma Özetleri) isimli çalışmanın sonucunda; enstrüman çalan ortaokul öğrencilerinin, standart testlerde diğer öğrencilere kıyasla daha iyi notlar aldıkları, Georgia ve Teksas'daki üniversitelerde, enstrüman çalma eğitimi süresi ile matematik, fen ve dil eğitimi arasındaki sürelerde benzer korelasyonların bulunduğu; müzik eğitimi gören öğrencilerin, kesirli testlerde, müzik eğitimi görmeyen öğrencilerden %100 daha fazla başarı sağladıkları; müzik eğitiminin, çocukların gelişmiş matematik kavramlarını anlamasına yardımcı olacağı; 3 yıl boyunca piyano eğitimi alan öğrencilerin geliştirilmiş bir modeli tanıma ve zihinsel temsil puanlarında artış görüldüğü ve piyano eğitimi verilenlerde, özgüven ve müzik becerilerinin arttığı; müzik bölümü öğrencilerinin diğer öğrencilerden daha çok ödül aldığı, onurlandırıldığı ve daha fazla A ve B notları aldıkları; gelişmiş ritim becerilerine sahip olan küçük çocukların, akademik olarak erken okul yıllarında daha başarılı oldukları; müzik eğitiminin, çocuğun tüm hayatını olumlu yönde etkilediği ve akademik başarısına da katkı sağladığı ortaya çıkmıştır (AMERİCAN MUSIC CONFERENCE, 2007).

Carolyn PHILIPS tarafından, MENC National Association for Music Education adına 2009 yılında yayınlanan; "Twelve Benefits of Music Education" (Müzik Eğitiminin 12

Faydası) adı altında yapılan bir çalışmanın sonucunda da; erken müzik eğitiminin, dil ve mantıkla alakalı beyin alanlarının gelişmesine yardımcı olduğu; müzik ve mekansal zeka arasında nedensel bir bağlantının varolduğu; yapılan bir müzik etkinliğinin, çocuklarda diğer kültürleri sanki onların içindeymiş gibi görmelerine olanak sağlayacağı ve bu kültürdeki insanlara empatiyle yaklaşmalarını öğreteceği; müziğin öğrencilere hüner öğrettiği, ayrıntıların bir araya nasıl getirileceğini anlattığı ve vasata karşı iyiyi oluşturmayı öğrettiği; müzik çalışmasının takım becerisini ve disiplinini arttırdığı; müziğin, çocuğun kendini ifade etmesini sağladığı; müzik çalışmasının, okulda gerekli olan becerileri geliştirdiği; müzik performansının, genç insanlara korkuyu yenmeyi ve risk almayı öğrettiği; sanat eğitiminin çocukları eşsiz kıldığı ortaya çıkmaktadır (PHILIPS, 2009).

Konu ile ilgili, yurtiçi ve yurtdışında yapılan çalışmaların ışığında; ülkemizde ilköğretim müzik öğretim programının; çoğu ilköğretim okullarında müzik dersliklerinin olmayışı, müzik ders saatlerinin yetersizliği, sınıfların kalabalık olması, müzik dersine ve müzik öğretmenine yönelik öğrencilerin, velilerin, okul yöneticilerinin, diğer branş öğretmenlerinin ve toplumun ilgisizliği, müzik öğretmenlerinin geçim sıkıntısı içinde olmaları ve bunun sonucunda da ek iş yapmak zorunda kalmaları gibi çeşitli sıkıntılardan dolayı, ilköğretim okullarında tam olarak hedeflerine ve amaçlarına ulaşacak düzeyde uygulanılmadığı tespit edilmekle birlikte, yurtdışında ise müzik eğitimi sayesinde öğrencilerin diğer alanlarda elde ettikleri başarılar tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ARAŞTIRMANIN DESENİ VE METODOLOJİSİ

"Araştırma deseni; araştırma amacına uygun ve ekonomik bir süreç ile verilerin toplanması ve analizi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Tarama ve deneme desenleri vardır. Tarama modelinde varolan durumu aynen resmetme; deneme modeli ise tahmin edilen neden-sonuç ilişkisini sınamak üzere varolan durumun kontrollü olarak değiştirilmesini hedef alır. Araştırmalar çoğunlukla belli bir bütüne genellemek amacıyla bütünden yansızlık (rastgele randomize) kuralına göre seçilen küçük örnek grupları üzerinde yapılır" (GÜZELDEMİR, 2003, s.45).

30. Metot (Yöntem) ve Metodoloji (Yöntembilim)

Metot (yöntem), sorunu çözmek için izlenen düzenli yol olarak tanımlanabilir. Araştırma metodu, sorunun çözümü için gerekli verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması işlemlerini içerir. Metotta birinci temel ilke; araştırmayı yineleyebilmek için gerekli tüm ayrıntılar verilir. İkince temel ilke; araştırma metotları ve prosedürler ayrıntılı ve özgür olarak anlatılmalıdır (GÜZELDEMİR, 2003).

Yöntem bilimcilerinin, araştırma yöntemleri hakkında günümüzde sürekli bir arayış ve gelişim içerisinde olmalarından dolayı, araştırmacının ele aldığı probleme en uygun araştırma yöntemini seçebilmesi, araştırma sürecinin en önemli noktasını oluşturmaktadır (ÇEPNİ, 2009).

Araştırma metodolojisi ve araştırma deseni kavramları bazen birbirlerine eş olarak kullanılmaktadır. Bir araştırma plan ve süreci içinde, araştırmacının sorularına doğru cevapları bulabilmek denenceleri test edebilmek için gerekli en "uygun" verilerin neler

olacağı, değişkenler, veri kaynakları, evren ve örneklem; verileri elde etme şekil ve yolları ve bunların analiz teknikleri metodoloji başlığı altında ele alınmaktadır (KAPTAN, 1998).

31. Araştırmalarda Kullanılan Yöntemlerin Kökenleri

Cohen ve Manion (1989), araştırmalarda kullanılan yöntem ve yaklaşımları, positivizm (objektivizm) ve rölativizm (sübjektivizm) felsefi görüşlerine dayandırmaktadır. Eğitim araştırmalarının geçerlik ve güvenirliğini artıracak yeni yöntemlerin neler olabileceği konusunda sürekli tartışılmaktadır. Genel bir sınıflama ile araştırmalar temel araştırmalar ve uygulamalı araştırmalar olmak üzere 2 grupta toplanabilir. Temel araştırmalar çoğunlukla yeni bilgilerin keşfedilmesi; uygulamalı araştırmalar ise çoğunlukla eğitim-öğretim ile ilgili problemlerin çözülebilmesi için yapılır. Daha derinlemesine incelendiğinde, eğitim araştırmaları betimsel, nedensel, genelleme ve kuramsal araştırmalar olmak üzere 4 grupta da sınıflandırılabilir (ÇEPNİ, 2005).

310. Bilimsel Araştırmalarda Nitel (Subjektif, Relativist) Yaklaşım

“Mason (1996); nitel araştırmalarının tek bir kullanıma sahip olmadıklarını, araştırmacıların çok farklı nedenlerle empirik araştırmaya kalkıştıklarını; tek bir felsefi pozisyona dayalı bir nitel araştırma yapmanın tek bir meşru yolu olmamakla beraber, “sosyal dünya nasıl yorumlanmakta, anlaşılmakta, deneyimlenmekte veya üretilmektedir” gibi soruların, cevaplarının sorgulanması gerektiğini belirtmiştir. Nitel araştırmanın bir özelliği, araştırmanın içinde üretildiği sosyal bağlama duyarlı olması, diğer bir özelliği de karmaşıklık, ayrıntı ve bağlamın anlaşılmasına yönelik bir metoda dayalı olmasıdır. Nitel araştırmalarda derine gidilerek, yüzeyin altındakini çıkarmak esastır. Ona göre bir nitel araştırma her şeyden önce, sistematik ve kurallara uygun bir tarzda yürütülmeli, hiçbir zaman nicel araştırma kadar yapılaşmış olmasa da bu araştırmanın hiçbir keyfi yolu yoktur. Nitel araştırma başta belirlenen stratejilere göre yürütülmelidir ancak esnek ve bağlamsal olduğu da bilinmelidir. Nitel araştırma, eleştirel bir titizlik içinde yürütülmelidir. Araştırmacı sürekli kendi kendini yani özünü titizce kurgulamalıdır” (KUŞ, 2003, s.78).

Nitel yaklaşıma göre bilim, bilim adamlarının yapmış olduğu faaliyetler olarak algılanır. Bu yaklaşımdan dolayı, olayları sebepleri ile birlikte irdeler ve basitlik ilkesini

prensip olarak kabul eder. Var olan bilgileri öğrenmeye değil; yeni yaklaşımlara, alternatif fikirlere ve buluşlara ulaşmaya çalışır (ÇEPNİ, 2009).

311. Bilimsel Araştırmalarda Nicel (Objektif, Pozitivist) Yaklaşım

"Keat ve Urry'ye (1994) göre; nicel araştırma teknikleri temelde, "benim dışımda bir dış gerçeklik vardır" sayıtlısını benimseyen pozitivist epistemoloji ile uyumludur. Pozitivist için bilim, dışsal dünyaya ilişkin en kısa ve açıklayıcı bilgi elde etmektir. Bunu yapmak için, sistematik gözlem ve deney yoluyla keşfedilen olayların anlaşılmasını ve açıklanmasını sağlayacak, dışsal dünyada bulunan düzenli ilişkileri ifade eden, oldukça genel önermelerden oluşan teoriler inşa edebilmelidir. Bu önermelerin doğruluğu mantıksal bir zorunluluğun konusu değildir ve bu önermeler gözlem ve deney araçlarıyla nesnel olarak test edilmelidir. Gözlem ve deney, emin ve kesin empirik bilginin tek kaynağıdır. Bunun ötesine gidecek olan her girişim bilimi, en iyi haliyle bilimsellik dışı, en kötü haliyle de anlamsızlık olan, metafizik ve dinin gerçeklenmesi olanaksız iddialarının tuzağına düşürür" (KUŞ, 2003 s.7).

"Nicel yaklaşıma göre bilim, birikimli bulgular kümesidir. Bilim adamının görevi ise yeni bilgiler keşfedip, onları eski bilgilere eklemektir. Objektivist felsefeyi benimsemiş bilim adamı, determinist görüşü savunur; deneysel çalışma yöntemini benimser; basitlik prensibini savunur; genelleme gayreti içerisindedir" (ÇEPNİ, 2009, s.27).

312. Nicel ve Nitel Araştırma Yöntemlerinin Karşılaştırılması

Bryman'a (1988) göre; nicel araştırmalar temelde pozitivizmle uyuşumludur ve belirli karakteristikleri taşımaktadır. Nitel araştırmalar ise daha farklı paradigmalara dayalı olarak yürütülmektedir. Ancak temelde anlamacı olarak adlandırılan epistemolojik pozisyonlarla uyumludur. Denzin ve Lincoln'a (1994) göre; nicel araştırmalar sürecin değil değişkenler arasındaki nedensel ilişkinin analizini ve ölçümünü vurgularlar. Araştırma onlara göre değer-bağımsız bir çerçevede olmalıdır. Nitel araştırmalar ise tersine, gerçekliğin inşa edilen doğasını, araştırmacı ve incelenen şey arasındaki ilişkinin bildirimi ve araştırmayı şekillendiren durumsal baskıları vurgular. Guba ve Lincoln'a (1994) göre; nicel metodolojide özne ve nesne arasında radikal bir ayrım vardır. Bu, nicel araştırma

stratejilerine yön veren bir ayrımdır. Araştırmacının nesnesini nasıl ele alacağı, nesnesine ilişkin nasıl bir duruşu benimseyeceği, bu doğrultuda hangi araştırma tekniklerini tercih edeceği vb. konularda bu ayrım belirleyici bir rol oynamaktadır. Nitel araştırmalarda ise bu tarz bir özne-nesne ayrımı ve nesnellik reddedilir. Gerçeklik orada, dışarıda, elde edilmeyi bekleyen hazır bir varoluşa sahip değildir. Tam tersine, gerçeklik insanların etkileriyle sürekli olarak yeniden inşa edilmektedir. Mason'a (1996) göre; nicel görüşmelerde görüşülenler verilerin bir depolayıcısı ve basitçe aktarıcısı bir konumda iken, nitel görüşmelerde görüşülenler verinin bizzat kaynağını oluşturmaktadırlar. Yani veriler burada görüşme sırasında üretilmektedir. Dolayısıyla nicel görüşmelerde "veri toplama" terimi kullanılırken nitel görüşmelerde "veri yaratımı" terimi kullanılmaktadır. Bryman'a (1988) göre; nicel araştırmacılar, nitel araştırmayı ancak bir araştırma projesinin hazırlık aşaması için faydalı bulurlar. Nitel araştırmacılar ise araştırmayı, aktörün anlamlarını ve yorumlamalarını sergileme kapasitesinden dolayı kendi başına bir amaç olarak görürler. Nicel araştırmacının çalıştığı insanlarla teması ya geçicidir ya da yoktur. Nitel araştırmada ise bunun tersine daha fazla sürekli temas vardır. Nicel araştırmacı sosyal dünyaya dışarıdan bir bakışı kabul eder. Nitel araştırmacılar ise araştırılan öznelere yakın olma çabası içinde olurlar. Nicel araştırma modeli teorileri ve kavramları, araştırmalar için içinde yürütülecekleri bir başlangıç noktası olarak görülür. Nitel araştırmacılar ise tersine, teorinin bir araştırmaya önceliğini, neyin olup bittiği ve neyim önemli olduğu hakkında öznelerin görüşlerini yansıtmayabileceğinden dolayı sıklıkla reddederler. Nicel araştırma toplumun çalışılmasına ilişkin yapılaşmış bir yaklaşımı benimseme eğilimindedir. Nitel araştırma stratejisi ise daha açık olma eğilimindedir. Nicel araştırma, sosyal yaşamda değişimin etkisini ve rolünü ihmal etme eğiliminde olan statik bir sosyal gerçeklik görüşünü benimser. Nitel araştırmacılara göre bağımlı ve bağımsız değişkenler, bu değişkenlerin yerleşik bulunduğu olayların akışını açıklamada başarısızdır. Nicel ve nitel araştırma sosyal yaşama ilişkin statik ve süreçsel görüşlerin yanı sıra, birey ve sosyal gerçeklik arasındaki karşılıklı ilişki konusundaki görüşlerinde de farklılaşırlar. Nicel çalışmalardan çıkan veriler güçlü, dikkatli ve güvenilir olarak betimlenir. Nitel araştırmacılar ise etnografik çalışmadan ortaya çıkan verileri zengin ve derin olarak nitelendirip, yüzeysel olduğunu belirttikleri nicel verilerle karşıtlık içinde tanımlarlar (KUŞ, 2003).

Araştırmacının yapmış olduğu araştırma, betimsel bir araştırma (descriptive research) olup, araştırmacı, Trabzon ili ilköğretim okullarındaki müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunları tespit edebilmek için, araştırma türü olarak, tarama yöntemini (survey) seçmiştir. Araştırmacı, elde edeceği nicel verilerin istatiksel çözümlemeleri doğrultusunda, araştırma konusunun genel bir görünümünü elde edebilmek için, anket yöntemi ile örneklemine ulaşmıştır.

32. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, 2008-2009 eğitim ve öğretim döneminde, Türkiye genelinde MEB'e bağlı, tüm resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

33. Araştırmanın Örneklemi

Araştırma örneklemi olarak, Trabzon ili genelindeki MEB'e bağlı resmi 105 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 107 ilköğretim müzik öğretmeni seçilmiştir. Ancak, anket geri dönüş sayısı 86 ile sınırlandığı için araştırmanın örneklemini, 2008-2009 eğitim ve öğretim döneminde, Trabzon ili genelinde MEB'e bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 86 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

34. Veri Toplama Kaynağı

1. Araştırmada, öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca, amaçlara ulaşabilmek için araştırma konusu ile ilgili kitaplar, makaleler, sempozyum bildirileri, kanunlar, yönetmelikler, yayınlar ve tezler incelenmiştir. Ulaşılan bilgiler, amaçlar doğrultusunda başlıklar halinde özetlenmiş ve değerlendirilmiştir,
2. Literatür taraması sonucunda, müzik öğretmenlerinin, "İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar" hakkındaki düşüncelerine ulaşabilmek amacı ile konu uzmanları ve araştırmacı tarafından hazırlanan öğretmen anketi oluşturulmuştur.

340. Müzik Öğretmeni Anketi

Araştırmada, müzik öğretmenlerine uygulanan anket; müzik öğretmenlerinin demografik özellikleri ve karşılaştıkları sorunlar ile ilgili görüşleri ışığı altında, konu ile ilgili daha önceden yapılmış tez çalışmaları ile birlikte kitaplar, makaleler, sempozyum bildirileri, kanunlar, yönetmelikler ve yayınların da incelenmesi doğrultusunda, müzik dersinin uygulamasında karşılaşılan sorunların boyutunun saptanması amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmen anketi; 1 tane açık uçlu olmak üzere toplam 20 maddeden oluşan "Kişisel Bilgiler" ve derecelendirilerek hazırlanan 23 maddeden oluşan "İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar" hakkında müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayanmaktadır.

341. Anket

Önceden belirlenmiş bir örneklem grubunun, belirli bir yapıda oluşturulmuş sorulara karşılık vermesiyle, veri elde etme metodudur. Anket metodu ile çok çeşitli veriler toplamak olasıdır. İnsanların tutumları, davranışları, duyguları, düşünceleri, tercihleri vb gibi birçok konudaki durumlarını anket verileri ile ortaya çıkartılabilir. Anket metodu ile nicel verilere ulaşılır. Anket metodları; açık uçlu sorular, liste halinde hazırlanan sorular, kategori halinde hazırlanan sorular, sıralamak için hazırlanan sorular, derecelendirmek için hazırlanan sorular ve şebeke halinde sorulan sorular hazırlanarak 6 türde oluşturulur (ÇEPNİ, 2009).

Bu teknik sayesinde geniş coğrafi bölgelere ve çok sayıda insana ulaşarak daha iyi bir örneklem üzerinde çalışmak ve çalışmanın dış-geçerlik derecesini artırmak daha kolaydır. Anketler isimsiz ve imzasız da doldurulabildiği için mülakat tekniğine göre objektiflik oranı daha fazladır, elde edilen bilgiler daha doğrudur. Anketler istenirse tam yapılanmış, standartlanmış olabileceğinden cevaplarda standartlık ve karşılaştırılabilirlik özelliği vardır. Bu da anketin analizini ve yorumlanmasını kolaylaştırmaktadır. Diğer yandan anket sadece okur-yazarlara verilebilmekle birlikte, cevap verenlerin oranı da çok düşük olabilmektedir. Bunun olumsuz etkilerinden biri, örneklemin azlığı ve dolayısıyla cevapların, evreni temsil etme gücünün zayıflamasıdır. Anket yönteminde en sık yaşanan

sorun, soruların anlaşılamamasıdır. Anketlerin açık bir anlatımla yazılması gerekmektedir (KAPTAN, 1998).

342. Anket Metodunun Avantajları-Dezavantajları

Anketlerin çeşitli avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. En belirgin avantajları;

1. Sadece para olarak değil aynı zamanda enerji ve zaman açısından da düşük maliyete sahip olması,
2. Araştırılan ya da görüşlerine başvurulan kişilerin gizliliğinin korunmasında güçlü olması,
3. Araştırmacının önyargı ya da kişisel eğilimleri gibi olabilecek hatalarının azalması,
4. Düşünerek ya da danışarak verilen cevapların yüksek olması,
5. Kısa süre içerisinde oldukça fazla kişiye ulaşılabilmesi,
6. Analizlerinin daha kolay yapılmasıdır.

Anketlerin en belirgin dezavantajları ise;

1. Elde edilen veriler, açık yorumlama olanaklarında oldukça sınırlıdır.
2. Araştırılan "şeylerin" (olgu, olay, nesne vb.) niçin o şekilde olduklarını incelemekten daha çok bunları betimlemek için veri toplar,
3. Sorular katılımcılar tarafından yanlış anlaşılırsa, hatalı yorumlamalar ortaya çıkabilir,
4. Elde edilen veriler daha çok yüzeyseldir,
5. Sorular, basit yanıtları gerektirmektedir,
6. Araştırmacı, anketlerin doğru kişilerce doldurulduğuna emin olamayabilir,
7. Bazı sorulara daha sonra açıklık getirilme imkanı yoktur,
8. Geri dönme ve doldurulma oranının düşük olmasıdır (EKİZ, 2003).

35. Verilerin Analizi

Uygulanan anketten elde edilen bilgiler ile "SPSS 9.0 (Statistical Package for Social Science)" paket programına gidilmiştir. Toplanan verilerin; frekans ve yüzde, aritmetik

ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanıp değerlendirilmiştir. Yapılan Cronbach's Alpha Testi sonucu, başlangıçta elde edilen 0,69 olan güvenirlik katsayısı değeri düşük bulunarak, ölçekler tekrar incelenmiş, 7. ve 10. maddeler anketten çıkartılmıştır. Çıkartılan maddeler sonunda yapılan Cronbach's Alpha Testi sonucunda, güvenirlik katsayısı 0,80 yüksek değerde bulunmuştur. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunularak yorumlanmıştır.

36. Uygulama İle İlgili Pilot Çalışma

Konu ile ilgili öğretmenlerin görüşlerini tespit edebilmek için anket taslağı kullanılmıştır. Bu alanda uzman öğretim elemanları ve deneyimli öğretmenlerin görüşleri de alınarak öncelikle 12 müzik öğretmeni üzerinde anketlerin ön denemesi uygulanmıştır. Ön deneme bitiminden sonra geliştirilen anketler, uygulanmak üzere çoğaltılmıştır. Çoğaltılan anket formları, Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Trabzon Valiliği'nden gerekli izinler alındıktan sonra müzik öğretmenlerine uygulanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

40. Müzik Öğretmeni Kişisel Bilgi Formu Anketinden Elde Edilen Bulgular

400. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen sonuçlara göre araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin; yaş, mesleki kıdem, mezun olunan okul, eğitim durumu, branş, görev yeri, statü ile ilgili demografik bilgi dağılımları ve görev yaptıkları ilköğretim okullarındaki müzik odası durumu tablolarda verilmiştir.

Tablo : 1

Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

CİNSİYET	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	65	75,6
Erkek	21	24,4
TOPLAM	86	100

Tablo 1'e bakıldığında, kadın müzik öğretmenlerinin %75,6'lık (65 kişi), erkek müzik öğretmenlerinin ise %24,4'lük (21 kişi) oranla araştırmada yer aldıkları görülmektedir.

Tablo : 2

Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

MESLEKİ KIDEM	Frekans (f)	Yüzde (%)
1 – 5 Yıl	10	11,6
6 – 10 Yıl	31	36,0
11- 15 Yıl	25	29,1
16 Yıl ve üstü	20	23,3
TOPLAM	86	100

Tablo 2'ye bakıldığında, mesleki kıdemlerinin 1-5 yıllık diliminde olan müzik öğretmenleri %11,6'lık bir oranla, 6-10 yıllık diliminde yer alanlar %36,0'lık oranla, 11-15 yıllık diliminde yer alanlar %29,1'lik oranla, 16 ve daha fazla yıl görev yapmış olan müzik öğretmenlerinin ise %23,3'lük bir oranla araştırmada yer aldıkları görülmektedir. Ankete katılan 86 müzik öğretmeninden 31'inin, 6-10 yıllık meslek kıdeminde yoğunlaştığı görülmektedir. "Tecrübe" kavramı, bir müzik öğretmeni için yadsınamaz. Bir müzik öğretmeninin başarısının, mesleki kıdemi ile eş orantılı olduğu düşünülürse ve ankete katılan müzik öğretmenlerinin de hemen hemen birbirine yakın frekans ve yüzdelerde bulunduğu dikkate alınırsa, müzik öğretim programının başarılı bir şekilde uygulandığı düşünülebilir.

Tablo : 3

Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurumlara Göre Dağılımı

MEZUNİYET	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	83	96,5
Konservatuar	2	2,3
Diğer	1	1,2
TOPLAM	86	100

Tablo 3'e bakıldığında, müzik öğretmenlerinin %96,5'lik oranında eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümü, %2,3'lük oranında konservatuar, %1,2 oranında da diğer eğitim kurumlarından mezun olduklarını görülmektedir. Ankete katılan müzik öğretmenlerinin

çok büyük bir bölümünün (%96,5) eğitim fakültesinden mezun olmaları; konservatuar ve diğer kurumlarda verilmeyen ama eğitim fakültelerinde verilen "pedagojik formasyon" eğitiminin önemi dikkate alındığında, öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı ve müzik derslerinin işlenmesi açısından büyük bir önem taşıdığı düşünülmektedir.

Tablo : 4

Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

EĞİTİM DURUMU	Frekans (f)	Yüzde (%)
Lisans	77	89,5
Yüksek Lisans	9	10,5
TOPLAM	86	100

Tablo 4'e bakıldığında, müzik öğretmenlerinin %89,5'lik oranında lisans, %10,5'lik oranında ise yüksek lisans mezunu oldukları görülmektedir. Ankete katılan müzik öğretmenlerinin %89,5 gibi büyük bir çoğunluğunun, yüksek lisans yapmamayı tercih etmiş olmaları dikkat çekmektedir.

Tablo : 5

Müzik Öğretmenlerinin Branşlarına Göre Dağılımları

BRANŞ	Frekans (f)	Yüzde (%)
Şan	13	15,1
Piyano	16	18,6
Keman	26	30,2
Gitar	3	3,5
Diğer (Viyola, Kanun, Ud, Bağlama, Ney, Viyolonsel, Yan Flüt, Yaylı Tambur)	28	32,6
TOPLAM	86	100

Tablo 5'e bakıldığında, müzik öğretmenlerinin branşlarının %15,1'lik oranında şan, %18,6'lık oranında piyano, %30,2'lik oranında keman, %3,5'lik oranında gitar, %32,6'lık oranında ise diğer branş dalları olduğu görülmektedir. Ankete katılan müzik

öğretmenlerinin ana çalgılarının “keman” ve “diğer” branşlarında yoğunlaştığı görülmekle beraber, müzik öğretmenlerinin kendi lisans eğitimlerinde ana çalgı seçiminde, “keman” çalgısını daha çok tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo : 6

Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullarda Müzik Odasının Olup-Olmadığına Yönelik Görüşleri

MÜZİK ODASI	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	39	45,3
Hayır	47	54,7
TOPLAM	86	100

Tablo 6’da, müzik dersi öğretim programının sağlıklı bir biçimde uygulanabilmesi için gerekli olan müzik dersliklerine, müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okulların %45,3’ü sahipken, okulların %54,7 gibi yarısından çoğunun sahip olmaması görülmekle birlikte MEB, eğitim ortamlarının, günümüzde eğitim biliminin öncelikli alanlarından biri olduğunu dile getirmiş ve okul gelişim modelinin uygulanmaya başlamasıyla, okul gelişim modelinin fiziksel standartları arasında yer alan müzik derslikleri oluşturulma çalışmalarının, okullar tarafından gündeme alındığını ve okulların, çalışmalarını bu derslikleri oluşturma yönünde sürdürdüğünü önemle belirtmiştir (T.C.MEB, ttkb.meb.gov.tr).

401. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Düşünceleri ile İlgili Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin; ses ve nefes çalışması, görev yeri memnuniyeti, iş arkadaşı desteği, üstlerinin takdiri, maaş, ek iş, teftiş, müfettiş, erken emeklilik, meslek önermek, meslek ya da branş değişimi ile ilgili sorulan soruları kapsayan kişisel düşünceleri tablolarda sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo : 7

Müzik Öğretmenlerinin İş Memnuniyetine Yönelik Görüşleri

	EVET		HAYIR		BAZEN		Toplam	Yüzde
SORU	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
Görev yerinizde çalışmaktan memnun musunuz?	48	55,8	27	31,4	11	12,8	86	100
İş arkadaşlarınızdan destek görüyor musunuz?	51	59,3	27	31,4	8	9,3	86	100
Üstlerinizden takdir görüyor musunuz?	37	43,0	27	31,4	22	25,6	86	100
Aldığınız maaşın hayat standartlarınızı karşıladığını düşünüyor musunuz?	3	3,5	79	91,9	4	4,6	86	100
Ek iş yapıyor musunuz?	35	40,7	48	55,8	3	3,5	86	100
Erken emekli olmayı ister miydiniz?	24	28,0	31	36,0	31	36,0	86	100
Mesleğinizi bir başkasına önerir misiniz?	46	53,5	35	40,7	5	5,8	86	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi, ankete katılan müzik öğretmenlerinin %55,8'i evet, %31,4'ü hayır, %12,8'i bazen şeklinde "görev yerinizde çalışmaktan memnun musunuz?" sorusunu cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının görev yerinden memnun oldukları görülmekle birlikte 27 müzik öğretmeninin görev yerinden memnun olmamasından dolayı iş motivasyonu ve iş veriminin düşük olabileceği düşünülmektedir; "iş arkadaşlarınızdan destek görüyor musunuz?" sorusuna, ankete katılan müzik öğretmenlerinin %59,3'ü evet, %31,4'ü hayır, %9,3'ü ise bazen olarak cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının iş arkadaşlarından destek gördükleri görülmekte, 27 müzik öğretmeninin ise iş arkadaşlarından destek görmedikleri için kendilerini yalnız ve mutsuz hissedebilecekleri düşünülmektedir; ankete katılan müzik öğretmenlerinin %43,0'ü evet, %31,4'ü hayır, %25,6'sı bazen şeklinde "üstlerinizden takdir görüyor musunuz?" sorusunu cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin %31,4'ünün üstlerinden takdir görememesi, onları gerek iş yaşantılarında, gerek mesleki verimliliklerinde, gerekse öğrencilere yönelik yaklaşım ve tutumlarında olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir; "aldığınız maaşın hayat standartlarınızı karşıladığını düşünüyor musunuz?" sorusuna ankete katılan müzik öğretmenlerinin %3,5'i evet, %91,9'u hayır, %4,6'sı ise bazen şeklinde cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin %91,9'u gibi çok büyük bir kesiminin soruyu "hayır" olarak cevaplandırması, gündelik yaşamda geçim sıkıntısı içinde bulunduklarını göstermektedir; ankete katılan müzik öğretmenlerinin %40,7'si evet, %55,8'i hayır, %3,5'i ise bazen şeklinde "ek iş yapıyor musunuz?" sorusunu cevaplandırmışlardır. 35 müzik öğretmeninin

ek iş yapması dikkat çekmekle beraber aşırı iş yükünden dolayı, ek iş yapan müzik öğretmenlerinin derslerde verimlerinin düşeceği veya verimli olamayacakları düşünülmektedir. Ankete katılan müzik öğretmenlerinin %28,0'i evet, %36,0'sı hayır, %36,0'sı bazen şeklinde "erken emekli olmayı ister miydiniz?" sorusunu cevaplandırmışlardır. %24,0'lük orana sahip "evet" ve %36,0'lık orana sahip bazen seçenekleri dikkat çekmektedir. 24 müzik öğretmeninin çalışma hayatından sıkıldıkları veya yoruldukları düşünülmektedir. "Mesleğinizi bir başkasına önerir misiniz?" sorusunu ankete katılan müzik öğretmenlerinin %53,5'i evet, %40,7'si hayır, %5,8'i ise bazen şeklinde cevaplandırmışlardır. 46 müzik öğretmeninin, mesleklerini bir başkasına önermemeleri dikkat çekmekle birlikte mesleklerinden soğudukları düşünülmektedirler.

Tablo : 8

Müzik Öğretmenlerinin Müfettiş Denetimi İle İlgili Görüşleri

	EVET		HAYIR		BAZEN		Toplam	Yüzde
SORU	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)	(f)	(%)
Hiç müfettiş denetimi geçirdiniz mi?	81	94,2	5	5,8	0	0.0	86	100
Sizi denetleyen müfettişin "müzik bilgisi" var mıydı?	5	5,8	81	94,2	0	0,0	86	100

Tablo 8'de görüldüğü gibi, "hiç müfettiş denetimi geçirdiniz mi?" sorusunu ankete katılan müzik öğretmenlerinin %94,2'si evet, %5,8'inin hayır şeklinde cevaplandırmakla birlikte bu soruya "bazen" şeklinde cevap veren kimse olmamıştır. Müzik öğretmenlerinin %94,2'sinin müfettiş denetimi geçirmeleri sebebi ile mesleki açıdan motive edici eleştiri ve öneriler kazandıkları düşünülmektedir. "Sizi denetleyen müfettişin müzik bilgisi var mıydı?" sorusunu ankete katılan müzik öğretmenlerinin %5,8'i evet, %94,2'si hayır şeklinde cevaplandırmışlardır. Bu soruya "bazen" şeklinde cevap veren kimse olmamıştır. Sadece müzik öğretmenlerinin %5,8'ini branşı müzik olan bir müfettişin teftiş etmiş olması dikkat çekmekle birlikte, 81 müzik öğretmenine uygulanan teftişin, sağlıklı denetlenmediği ve değerlendirilmediği düşünülmektedir.

Konu ile ilgili olarak, Muammer SUN 1969 yılında bir kitabında şöyle demiştir: "Eğitsel müzik öğretiminin eksik yanlarından biri de, yeterli ölçüde denetleme ve

değerlendirme olanaklarının bulunmayışıdır. Doğru bir denetleme ve değerlendirme yapılabilmesi için, bu işle görevlendirilen müfettişlerin müzik öğretmenlerinden her konuda daha iyi olmaları gerekmektedir" (SUN, 1969, s.217).

Tablo : 9

Müzik Öğretmenlerinin "Bir Şansınız Olsa Hangisini Değiştirirsiniz?" Sorusuna Verdikleri Cevaplar

Bir şansınız olsa hangisini değiştirirsiniz?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Mesleğimi	23	26,7
Branşımı	26	30,2
Hiçbiri	37	43,1
TOPLAM	86	100

Tablo 9'da görüldüğü gibi, "bir şansınız olsa hangisini değiştirirsiniz?" sorusunu ankete katılan müzik öğretmenlerinin 23'ü mesleğimi, 26'sı branşımı, 37'si ise hiçbiri şeklinde cevaplandırmışlardır. "Mesleğimi" ve "branşımı" seçeneklerini seçen 49 müzik öğretmeni olması, ankete katılan müzik öğretmeni sayısının 86 olduğu düşünüldüğünde dikkat çekmektedir.

Araştırmanın bu bölümüne kadar olan kısmı ile ilgili, araştırmacının yapmış olduğu literatür taraması sonucunda, müzik öğretmenlerinde tükenmişliğe yol açabilecek, Tablo 2, 7, 8, 9'daki sorunları da içeren olaylara ve durumlara rastlanmıştır. Tükenmişlik, sinsice gelişen bir durumdur. Okul yöneticilerinden, iş arkadaşlarından ve müfettişlerden takdir görüp görmeme durumu (takdir gördüğüne inananlar daha az tükenmektedir), ekonomik durum (ekonomik durumlarını yetersiz gören öğretmenler daha çok tükenmektedir), görev yerlerinden memnun olmamaları, öğretmenlerin mesleklerindeki yeterlilik durumuna ilişkin algıları (kendisini mesleğinde yetersiz olarak algılayan öğretmenler daha çok tükenmektedir), öğretmenlerin öğrencileri ile iletişim kurma becerilerine ilişkin algıları (öğrencileri ile iletişim kurma becerilerini yetersiz olarak algılayan öğretmenler daha çok tükenmektedir), mesleki kıdem (genç öğretmenler daha çok tükenmektedir, mesleki kıdem arttıkça tükenmişlik düzeyleri azalmaktadır), velilerden takdir görme durumu (velilerden takdir görmeyen öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri önemli ölçüde yüksektir), çalışılan

yerleşim yeri (şehir merkezinde çalışan öğretmenler daha çok tükenmektedir) gibi çeşitli sebeplerden dolayı, müzik öğretmenlerinin, mesleklerinde tükenmişlik duygusuna kapılarak, mesleklerini bir başkasına önermemekle birlikte kendi branş ya da meslek gruplarından da hoşnut olmadıkları görülmektedir (BOYBEY, 2005).

41. Müzik Öğretmeni Anketinden Elde Edilen Bulgular

410. İlköğretim Müzik Öğretim Programı Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, "İlköğretim Müzik Öğretim Programı Uygulanırlığı" esnasında karşılaşılan ve yaşanan bazı temel sorunlar ile ilgili, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin konu ilgili fikir ve görüşlerine başvurulmuştur. Bu amacın belirlenmesine yönelik görüşler, 25 önerme aracılığı ile toplanmış ve analiz edilerek tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo : 10

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Derslerinin Daha Verimli Olması İçin, Özel Donanımlı Bir Müzik Odasına İhtiyaç Duyuyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç duyuyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	0	0,0	4,89	0,34
NADİREN	0	0,0		
BAZEN	1	1,2		
SIKLIKLA	7	8,1		
HER ZAMAN	78	90,7		

Tablo 10'daki önermede görüldüğü gibi, "müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç duyuyorum" önermesine müzik öğretmenlerinin %1,2'si bazen, %8,1'i sıklıkla, %90,7'si her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Bu önermede "hiçbir zaman" ve "nadiren" seçeneklerini cevaplayan kimse olmamıştır. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinde bulunan toplam %98,8'lik oran dikkate

alındığında, müzik öğretmenlerinin çok büyük bir çoğunluğunun özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç duyması, müzik dersi öğretim programının sağlıklı ve doğru bir biçimde uygulanabilmesi için müzik dersliğinin gerekli olduğuna dair bir göstergedir.

Tablo : 11

Müzik Öğretmenlerinin "Haftada 1 Saatlik Ders Dilimi, Müzik Eğitimi Dersi Açısından Yeterli Gelmiyor" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik eğitimi dersi açısından yeterli gelmiyor.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	61	70,9	4,50	0,92
NADİREN	2	2,3		
BAZEN	8	9,4		
SIKLIKLA	13	15,1		
HER ZAMAN	2	2,3		

Tablo 11'deki önermede görüldüğü gibi, "haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik eğitimi dersi açısından yeterli gelmiyor" önermesine müzik öğretmenlerinin %70,9'u hiçbir zaman, %2,3'ü nadiren, %9,4'ü bazen, %15,1'i sıklıkla, %2,3'ü her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. "Sıklıkla" ve "hiçbir zaman" seçeneklerini işaretleyen 74 müzik öğretmenine göre, haftada 1 saatlik ders diliminin müzik dersi için yetersiz olduğu, devamlılık isteyen müzik dersinin amaçlarına ulaşabilmesi için ders saatinin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Önerme olumsuz olduğu için, ortalama değer diğer seçenekleri de ters yönde desteklemektedir.

SUN'a göre de; ilköğretim öğrencilerine bir yandan majör-minör dizileri, nota-solfej öğretimi ve bunlarla ilgili olarak müzik öğretiminden çok kuramsal bilgiler verilmeye çalışılmakta, batılı bestecilerin yaşam hikayeleri üzerinde durulmakta; bir yandan da batılı toplumların halk müzikleri, okul müzikleri ve onlara benzeyen "Türk Okul Müziği" bestecilerinin okul müzikleri öğretilmeye çalışılmaktadır. İlköğretim okullarında, eğitsel müzik eğitiminin haftada 1 saat olması sebebi ile bu kadar kısa bir zaman diliminde, müzikten çok kuramlar üzerinde durulmakta, müzik söz konusu olunca da aktarma ve

öykünme şarkılar öğretilmeye çalışılarak, öğrenciler yoz müziklere itilmektedir. Sonuçta da müzik eğitim ve öğretiminin amaçlarına ulaşılamamaktadır (SUN, 1969).

Tablo : 12

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersi Müfredat Programını Tam Olarak Uygulayamyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik Dersi Müfredat Programını tam olarak uygulayamıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	22	25,6	3,69	0,09
NADİREN	5	5,8		
BAZEN	23	26,7		
SIKLIKLA	31	36,0		
HER ZAMAN	5	5,8		

Tablo 12'deki önermede olduğu gibi, müzik öğretmenlerinin %25,6'sı hiçbir zaman, %36'sı nadiren, %26,7'si bazen, %5,8'i sıklıkla, %5,8'i her zaman şeklinde "müzik dersi müfredat programını tam olarak uygulayamyorum" önermesini cevaplamışlardır. %5,8'lik "her zaman" seçeneği sonucunda, müzik öğretmenlerinin %94,1 gibi büyük bir kısmının, müzik dersi müfredat programını tam olarak uygulayamadığı ortaya çıkmakla birlikte müzik dersi öğretim programının da tam olarak uygulanamadığı düşünülmektedir.

Araştırmacı da yapmış olduğu literatür taramasında bu bulguyu destekler ifadelere rastlamıştır. "Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları" isimli kitabında Muammer SUN şu ifadelere yer vermiştir: "Müfredat programı, öğretimde temel görüşü, amaçları ilkeleri, uygulama yöntemlerini, araçlarını ve bunlara uygun olarak dağarcığı belirleyen, bu nedenle eğitimi-öğretimi yönlendiren en önemli etkendir. Her dereceli okulda eğitim-öğretim, müfredat programına göre yürütülür. Bir müfredat programının hazırlanması, kendi dışında pek çok konunun daha önceden iyi bilinmesini, bütüne değin pek çok konuda daha önceden kesin seçmelerin yapılmış olmasını gerektirir" (SUN, 1969, s.205).

Tablo : 13

Müzik Öğretmenlerinin "Okul Şarkılarına Eşlik Edebilecek Düzeyde Bir Çalgı Çalabiliyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Okul şarkılarına eşlik edebilecek düzeyde bir çalgı çalabiliyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	1	1,2	4,41	0,91
NADİREN	4	4,7		
BAZEN	7	8,1		
SIKLIKLA	20	23,3		
HER ZAMAN	54	62,8		

Müzik öğretmeni için çalgı çalmanın gerekliliği ve bu konudaki bazı endişelerini dile getiren Ali SEVGİ'ye göre; tüm müzik öğretmeni yetiştiren programlarda, müzik öğretmeni adayına çalgı çalma becerisi kazandırmak, ortak amaçtır. Ancak geç sayılabilecek yaşta eğitime başlayan müzik öğretmeni adaylarının, istisnai durumlar dışında, çalgısal becerilerini ne kadar geliştirebildikleri de ortadadır. Ayrıca, herhangi bir çalgıyı iyi bir düzeyde çalabilmek için, o çalgının eğitimine erken yaşlarda başlamak ve yaşam boyu sürecek bir çalışma ile mümkün olacağı da bilinmektedir. Sadece birkaç "sonatin ya da sonat"ın bir kısmını çalabilen bir müzik öğretmeni modeli ile ne sağlanacağını sorgulayan Ali SEVGİ, öğretmenlik uygulaması boyunca, kullanamayacağı ve kullanmadığı çalgılar ile dinlediği ya da dinletmesi gereken müzikler üzerinde zaman harcayan müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesinin gerekli olduğunu ve bir müzik öğretmeninin alan çalgısını yaratıcı eşlikleme anlayışı ile etkili kullanabilmesi gerekmektedir (SEVGİ, 2003).

Tablo 13'deki önermede de, "okul şarkılarına eşlik edebilecek düzeyde bir çalgı çalabiliyorum" önermesine, müzik öğretmenlerinin %1,2'si hiçbir zaman, %4,7'si nadiren, %8,1'i bazen, %23,3'ü sıklıkla, %62,8'i her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinde bulunan %86,1'lik gibi yüksek bir oran, müzik öğretmenlerinin büyük bir kısmının, okul şarkılarına eşlik edebilecekleri düzeyde bir çalgı çalabildiklerini göstermektedir.

Tablo : 14

Müzik Öğretmenlerinin "Kendimi Mesleğimin Her Alanında Yeterli Hissediyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Kendimi mesleğimin her alanında yeterli hissediyorum.	(F)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	5	5,8	2,37	0,11
NADİREN	5	5,8		
BAZEN	30	34,9		
SIKLIKLA	23	26,7		
HER ZAMAN	23	26,7		

Tablo 14'deki önermede olduğu gibi, müzik öğretmenlerinin %5,8'i hiçbir zaman, %5,8'i nadiren, %34,9'u bazen, %26,7'si sıklıkla, %26,7'si her zaman şeklinde, "kendimi mesleğimin her alanında yeterli hissediyorum" önermesini cevaplamışlardır. Sadece 23 müzik öğretmeninin, kendilerini mesleklerinin her alanında yeterli hissettikleri görülmekle birlikte, kendilerini yetersiz hisseden 5 müzik öğretmeninin, kendilerini eksik hissettikleri alanlarla ilgili öğrencilere bilgi veremediği düşünülmektedir. Ayrıca 30 müzik öğretmeninin de kendilerini bazen yetersiz hissetmeleri de düşündürücüdür.

Bu önerme ile ilgili araştırmacının yapmış olduğu literatür taramasında ki bir kaynakta SUN, müzik öğretmeni yetiştiren lisans programlarına gelen müzik öğretmeni adaylarının bulundukları 17-18 yaş aralığının, müziğe başlamak için geç kalınmış yaşlar olduğunu ve bunun önemli bir sakınca olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, öğrenci kaç yaşında olursa olsun, teknik müzik öğretimi için 4 yılın çok kısa bir süre olduğu; keman, piyano, şan vb. konularla, solfej, kulak eğitimi, armoni, form bilgisi, kontrapunkt, müzik tarihi, koro, dağarcık uygulaması gibi konuların bütünü, 4 yıllık müfredat programına sıkıştırıldığı; 4 yılda bunların tümünün öğretiminin gereğince yapılamadığı ve öğrencinin kazanılması gereken niteliği, 4 yıl gibi kısa bir süre içinde alamadığı dolayısı ile müzik öğretmenlerinin, müzik bilgi ve becerilerinin niteliği bakımından yeterli düzeyi kazanamadan mezun edildiği; bu nedenlerle yeterli bir müzik düzeyine sahip bulunamadıklarını dile getirmiştir (SUN, 1969).

Tablo : 15

Müzik Öğretmenlerinin "Aldığım Mesleki Eğitimin, Mesleki Yaşantımla Tamamen Örtüştüğünü Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Aldığım mesleki eğitimin, mesleki yaşantımla tamamen örtüştüğünü düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	17	19,8	3,38	0,25
NADİREN	31	36,0		
BAZEN	14	16,3		
SIKLIKLA	16	18,8		
HER ZAMAN	8	9,3		

Tablo 15'deki önermede olduğu gibi, "aldığım mesleki eğitimin, mesleki yaşantımla tamamen örtüştüğünü düşünüyorum" önermesini, müzik öğretmenlerinin %19,8'i hiçbir zaman, %36,0'ı nadiren, %16,3'ü bazen, %18,8'i sıklıkla, %9,3'ü her zaman seçenekleri ile cevap vermişlerdir. "Nadiren" ve "hiçbir zaman" seçeneklerinde bulunan toplam % 55,8'lik oran ile müzik öğretmenlerinin yarısından çoğunun, aldıkları mesleki eğitimi kendi mesleki yaşantıları ile bağdaştıramadıkları görülmektedir. Bu durumun, göreve yeni başlamış olan müzik öğretmenlerinin sıkıntı yaşamalarına, diğer müzik öğretmenlerinin ise lisans eğitiminde aldıkları eğitimi ve pek çok bilgiyi, mesleki hayatlarının hiçbir alanında kullanamamalarına sebep olabileceği düşünülmektedir.

Yaşanan bu sorunun giderilebilmesi için SUN, şunları önermektedir: Müzik öğretmenliği lisans eğitimi programlarında, Türkiye'nin müzik öğretimi ihtiyacı saptanmalı, öğrenci alımı buna göre planlanmalıdır. Öğrenim süresi uzatılmalı, kuramsal bilgi ve çalgı becerilerinin yanı sıra öğretim uygulaması üzerinde daha önemle durulmalı, mezun olan her öğrencinin önemli sayıda bir ulusal şarkı dağarcığına ve ilköğretim okullarında öğretebileceği kolaylıkta ve sevimlilikte en azından 50 parçaya sahip olabilmesi sağlanmalıdır. Öğretimin ana amacı, bir öğretmenin, pratikte karşılaşacağı sorunların üstesinden kolaylıkla gelebilmesini sağlamak olmalıdır (SUN, 1969).

Tablo : 16

Müzik Öğretmenlerinin "Öğrencinin Müzik Dersi Alanındaki Başarısının, Diğer Derslerindeki Başarısını Olumlu Yönde Etkilediği Görüşüne Katılıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

"Öğrencinin müzik dersi alanındaki başarısının, diğer derslerindeki başarısını olumlu yönde etkilediği" görüşüne katılıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	0	0,0	4,06	0,80
NADİREN	2	2,3		
BAZEN	19	22,1		
SIKLIKLA	36	41,9		
HER ZAMAN	29	33,7		

Tablo 16'daki önermede olduğu gibi, "öğrencinin müzik dersi alanındaki başarısının, diğer derslerindeki başarısını olumlu yönde etkilediği görüşüne katılıyorum" önermesine müzik öğretmenlerinin, %2,3'ü nadiren, %22,1'i bazen, %41,9'u sıklıkla, %33,7'si her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Bu önermede "hiçbir zaman" seçeneğinin seçilmemesi ve "nadiren" seçeneğinin de %2'lik oranda olması sonucunda, müzik öğretmenlerinin %97,7'sinin bu önermeye, müziğin bireyler üzerindeki olumlu etkilere ve önemli işlevlere sahip olması açısından olumlu baktıkları gözlemlenmektedir.

Araştırmacının konu ile ilgili yapmış olduğu literatür taramasında; "çeşitli araştırmalar, müzik ve matematik arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bazı araştırmacılar, müziğin zihinsel kapasiteyi artırdığını belirtmektedirler. Müziğin, okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde kullanılmasının, öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı yönünde birçok araştırma bulunmaktadır. Whitehead (2001), matematik öğretiminde müziğin kullanımının akademik başarıyı artırdığına ilişkin sonuçlar elde etmiştir. Olanaf ve Krishner (1969) tarafından yapılan bir araştırmaya göre "ESAE TITLE I" eğitim programında, piyano derslerine katılan öğrencilerin, matematik ve tarih derslerinde, katılmayan öğrencilere göre çok daha fazla not aldıkları görülmüştür. Üstelik bu öğrencilerin IQ puanları diğerlerine göre daha yüksekte değildir. Delehantly'nin çalışmasında 1981-1982 ve 1982-1983 yılları arasında müzik eğitimi ile hızlı öğrenme

programı alan öğrencilerin, okuma-yazma, matematik ve kompozisyon başarılarında olumlu yönde bir ilerleme olduğu görülmüştür" (KOCABAŞ, 2008, sayı: 18).

Tablo : 17

Müzik Öğretmenlerinin "İlköğretim 1. Kademe Müzik Dersine, Sınıf Öğretmeni Yerine Branş Öğretmeni Girmelidir, Görüşüne Katılıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

"İlköğretim 1. kademe müzik dersine sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir" görüşüne katılıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	3	3,5	4,44	0,98
NADİREN	3	3,5		
BAZEN	4	4,7		
SIKLIKLA	19	22,1		
HER ZAMAN	57	66,3		

Tablo 17'deki önermede görüldüğü gibi, "ilköğretim 1. kademe müzik dersine, sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir görüşüne katılıyorum" önermesine müzik öğretmenlerinin %3,5'i hiçbir zaman, %3,5'i nadiren, %4,7'si bazen, %22,1'i sıklıkla, %66,3'ü her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinde bulunan toplam %88,4'lük oran düşünüldüğünde, müzik öğretmenlerinin çok büyük bir çoğunluğuna göre ilköğretim 1. kademe müzik dersine branş öğretmeni girmelidir. Hangi durumda olursa olsun, müzik öğretmeninin sınıf öğretmenine göre, müzik dersi açısından çok daha verimli olacağı düşünülmektedir.

Tablo 17'deki önermeye verilen cevaplar sonucunda, Türkiye'de ilköğretim kurumlarının yapısı ve ilköğretim çağı çocuğunun müziksel gelişimi göz önünde bulundurulduğunda, ilköğretim 1. kademe müzik derslerine müzik branş öğretmenleri girmelidir. Sönmez'e (1994) göre; "öğretmen, eğitim sisteminin temel öğesidir; yeteneği, bilgisi, donanımı ve eğitim için sağlanan olanaklar ölçüsünde görevini yerine getirmeye çalışır. Öğretmenin konu alanını çok iyi bilmesi, eğitim ve öğretimle ilgili bilgi, beceri ve tutumlarla donanmış olması gerekir. Öğretmendeki eksiklikler ve tutarsızlıklar eğitimi olumsuz yönde etkileyebilir"(SAYDAM, 2003, s.75-81).

Tablo : 18

Müzik Öğretmenlerinin "Öğrenciler, Müzik Eğitimi Dersine, Diğer Derslere Verdikleri Kadar Önem Veriyorlar" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Öğrenciler, müzik dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem veriyorlar.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	31	36,0	4,17	0,76
NADİREN	41	47,7		
BAZEN	13	15,1		
SIKLIKLA	0	0,0		
HER ZAMAN	1	1,2		

Tablo 18'deki önermede görüldüğü gibi, "öğrenciler, müzik dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem veriyorlar" önermesine müzik öğretmenlerinin %36,0'ı hiçbir zaman, %47,7'si nadiren, %15,1'i bazen, %1,2'si her zaman seçenekleriyle cevaplandırmıştır. Bu önermede "sıklıkla" cevabını veren kimse olmamıştır. Müzik öğretmenleri arasında 31'inin hiçbir zaman, 41'inin de nadiren şeklinde cevap vermesi, bu öğretmenlerin motivasyonlarının, zaman zaman olumsuz şekilde etkilenebileceğini düşündürmektedir.

Tablo : 19

Müzik Öğretmenlerinin "Veliler, Veli Toplantılarında, Çocukları Hakkında Müzik Öğretmenleri İle Diyaloga Girmiyorlar" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Veliler, veli toplantılarında çocukları hakkında, müzik öğretmenleri ile diyaloga girmiyorlar.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	44	51,2	4,36	0,78
NADİREN	0	0,0		
BAZEN	10	11,6		
SIKLIKLA	31	36,0		
HER ZAMAN	1	1,2		

Tablo 19'daki önermede görüldüğü gibi, "veliler, veli toplantılarında çocukları hakkında, müzik öğretmenleri ile diyaloga girmiyorlar" önermesine, müzik öğretmenleri

%51,2 hiçbir zaman, %11,6 bazen, %36,0'ı sıklıkla, %1,2 her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Bu önermede "nadiren" cevabını veren kimse olmamıştır. "Sıklıkla" ve "hiçbir zaman" seçeneklerinin toplam %87,2'lik gibi oranı, müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümünün önermeyi desteklediklerini göstermekle birlikte, müzik öğretmenlerinin veliler ile öğrenciler hakkında görüşemedikleri, velilerin de müzik dersine ve öğretmenine diğer derslere ve öğretmenlerine verdikleri kadar önem vermedikleri düşünülmektedir. Önerme olumsuz olduğu için, ortalama değer diğer seçenekleri de ters yönde desteklemektedir.

Araştırmacının yaptığı literatür taramasında, tablo 18 ve tablo 19 ile doğrudan ilişkili olarak, SUN'un şu görüşleri önem bulmaktadır: Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi ancak eğitsel müzik öğretimiyle okulda yönlendirilebilir. Öğrenciye okulda kazandırılan müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide aile ve toplumda da yerleşecek, bütün toplum tarafından yaşanılır olacaktır. Bu bakımdan, eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelidir, denilebilir (SUN, 1969).

Tablo : 20

Müzik Öğretmenlerinin "MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitim ve Öğretimi İçin Yeterli Olduğunu Düşünüyorum" Önergesi İle İlgili Görüşleri

MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitim ve Öğretimi için yeterli olduğunu düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	33	38,4	2,13	0,11
NADİREN	21	24,4		
BAZEN	21	24,4		
SIKLIKLA	9	10,5		
HER ZAMAN	2	2,3		

Tablo 20'deki önermede görüldüğü gibi, "MEB müzik ders kitabının, müzik eğitim ve öğretimi için yeterli olduğunu düşünüyorum" önermesine, müzik öğretmenlerinin %38,4'ü hiçbir zaman, %24,4'ü nadiren, %24,4'ü bazen, %10,5'i sıklıkla, %2,3'ü her zaman şeklinde cevaplandırmıştır. %2,3'lük "her zaman" seçeneği dikkate alındığında, müzik öğretmenleri genelde ders kitaplarını yeterli bulmamaktadırlar. MEB müzik ders

kitaplarının, müzik dersi açısından yeterli gelmediği ve bu nedenle, müzik eğitimi ile örtüşerek, güncellenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırma anketinin uygulanış yılının 2009 olmasına rağmen, SUN, 1969 yılında yazdığı bir kitapta 20. tablo ile eş sıkıntıdan şöyle bahsetmiştir: Kitap, öğretim araçlarının en önemlisidir. İlköğretim müzik ders kitapları yeterli sayı ve nitelikte olmamakla birlikte, gereğinden çok müzik kuramları içinde bunaltıcı, veriş yöntemlerinin yanlışlığı, şarkıların sevimsizliği vb. nedenlerden dolayı öğrenciyi müzikten soğutacak kadar kötü ve verimsizdir. Ulusal şarkı dağarcığı yoktur. İster aynı okuldan, ister başka okullardan mezun olmuş 3 kişi bir araya geldiği zaman, söyleyebilecekleri 10 şarkı bulunmamaktadır. Oysa Türk halkı, büyüğüyle küçüğüyle, kulaktan öğrenme yeteneğine sahip bir halktır. Bu durumda, bir insanın kişiliği hangi müziklerle, nasıl biçimlenebilir, biçimlendirilebilir (SUN, 1969).

Tablo : 21

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Ders Kitaplarındaki Şarkı Seçimlerinin, Öğrencinin Gelişim Dönemine Ve Ses Özelliklerine (Mutasyon-Ses Değişimi Evresi Gibi) Uygun Olduğunu Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik ders kitaplarındaki şarkı seçimlerinin, öğrencinin gelişim dönemine ve ses özelliklerine (mutasyon-ses değişimi evresi gibi) uygun olduğunu düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	28	32,6	3,01	0,01
NADİREN	32	37,2		
BAZEN	18	20,9		
SIKLIKLA	6	7,0		
HER ZAMAN	2	2,3		

Tablo 21'deki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %32,6'sı hiçbir zaman, %37,2'si nadiren, %20,9'u bazen, %7'si sıklıkla, %2,3'ü her zaman seçenekleri ile önermeye cevap vermişlerdir. Sadece 2 müzik öğretmeninin, şarkı seçimleri konusunda müzik ders kitaplarını her zaman uygun bulmasından yola çıkılırsa, ilköğretim 2. kademesini kapsayan mutasyon dönemindeki öğrencilerin kalıcı ses bozukluğu yaşamamaları için, ankete katılan müzik öğretmenlerinin genelinin, müzik ders kitapları

için seçilecek şarkıların, daha titizlikle seçilmesi konusunda hem fikir oldukları düşünülmektedir.

Tablo 21'deki önermenin sonucu da, ses değişimi (mutasyon) döneminde ki öğrencilere, ses sınırlarını zorlamayan özel bir eğitim uygulanması gerektiğini ortaya koymaktadır. KIZILDELİ, bu konuyla bağlantılı olarak "ses ve mutasyon dönemi" ile ilgili görüşlerini şöyle ifade etmiştir: "Yaşantılarının ilerleyen dönemlerinde sağlıklı, güzel ve doğru kullanılan seslere sahip, bilinçli, kendine güvenen ve kendini ifade edebilen sağlıklı bir toplumun temel taşını oluşturan gençlerin yetiştirilmesinde, mutasyon dönemine gereken önem ve hassasiyet öğretmenler tarafından, bu dönemin özelliklerini iyi bilen kişileri yetirmesi için gereken hassasiyet ve özende, öğretmen yetiştiren kurumlar tarafından gösterilmelidir. Bunun için uzman kişiler, öğretmenler ve öğretmen yetiştiren kurumlar bireyin sosyal çevresindeki kişiler ile işbirliği içinde olmalıdır" (KIZILDELİ, 2006, s.633).

Tablo : 22

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Alanı Dışındaki Disiplinler İle de İlgileniyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik alanı dışındaki disiplinler ile de ilgileniyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	11	12,8	2,89	0,17
NADİREN	24	27,9		
BAZEN	21	24,4		
SIKLIKLA	23	26,7		
HER ZAMAN	7	8,1		

Tablo 22'deki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %12,8'i hiçbir zaman, %27,9'u nadiren, %24,4'ü bazen, %26,7'si sıklıkla, %8,1'i her zaman şeklinde önermeyi cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinden sadece 7'sinin kendi alanı dışındaki disiplinler ile her zaman ilgilendiği görülmekle birlikte müzik öğretmenlerinin, kendilerini yenileme, geliştirme, farklı düşünebilme, sorgulayabilme ve alanları dışında olanlardan da haberdar olma oranlarının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmacının konu ile ilgili yapmış olduğu literatür taramasında felsefe, sosyoloji, psikoloji vb. gibi disiplinlerin amacının, insanın doğruyu bulmasını ve evrenselleşmesini sağlamak olduğu görülmüştür. Güler'e (1999) göre; "Düşünen bir varlık olarak insan müzik yapar. Doğada var olan sesleri disiplinleştirir. Anlamlı kılar, eğitir, düşündürür, mesaj sunar, harekete geçirir, duyarlı kılar, tepkili olmayı sağlar, direnme gücünü artırır, arındırır, keyiflendirir, eğlendirir, dinlendirir ve yönlendirir. Bütün bu tutumlar insana özgü davranışlar biçimidir. Demek ki felsefe, toplumda insan ve insana bağlı değerlerin de varlık nedeni üzerinde durur. Soru sorar, anlamlı kılmaya çalışır. Bunun, sonucu olarak insanın bugüne bakışını eleştirir. Yarını algılayışta ipuçları sunar" (BEKTAŞ, 2006, s.163-166). BEKTAŞ'da bu konu hakkındaki görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: Düşünemeyen, sorgulayamayan dolayısı ile felsefe yoksunu olan bir müzik öğretmeni topluma nasıl yön verebilir ve toplumun müzik felsefesini nasıl oluşturabilir? Türk toplumunda müzik felsefesinin oluşturulması müzik öğretmenlerinin sayesinde olacaktır. Bu nedenle müzik öğretmenleri düşünebilmeli ve düşünebilen öğrenciler yetiştirmelidir. Hatta bir müzik öğretmeni, toplumda felsefi geleneğin oluşmasına da katkıda bulunmalıdır. Doğru temelde kültürel ve sanatsal faaliyetler icra edebilmek, doğru hedefler görebilmek ve erdemli olabilmek, ancak felsefi temeli olan bir müzik öğretmeni ile mümkün olacaktır (BEKTAŞ, 2006).

Tablo : 23

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik İle İlgili Yapılan Sempozyum Ve Yayınları Takip Ediyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik ile ilgili yapılan sempozyum ve yayınları takip ediyorum.	(F)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	7	8,1	2,88	0,06
NADİREN	26	30,2		
BAZEN	30	34,9		
SIKLIKLA	16	18,6		
HER ZAMAN	7	8,1		

Tablo 23'deki önermede görüldüğü gibi, "müzik ile ilgili yapılan sempozyum ve yayınları takip ediyorum" önermesine, müzik öğretmenlerinin %8,1'i hiçbir zaman,

%30,2'si nadiren, %34,9'u bazen, %18,6'sı sıklıkla, %8,1'i her zaman şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Müzik öğretmenlerinden 7'sinin müzik sempozyum ve yayınlarını hiçbir zaman takip etmedikleri ve aynı şekilde 7'sinin de her zaman takip ettikleri görülmekle birlikte, müzik öğretmenlerinin mesleksel, kültürel ve sanatsal gelişimlerden her zaman haberdar olmaları gerektiği düşünülmektedir.

Müzik öğretmenliği mesleğinin önemi ve ciddiyeti açısından her müzik öğretmenin, sempozyum bildirilerini ve yayınlarını takip etmesi gerekliğine, SUN şu şekilde yaklaşmıştır: Müzik öğretmenlerinden her biri, 3-4 yılda bir kez bu türlü sempozyumlarda bulunmalı, yeni bilgiler ve becerilerle beslenmeli, müzik sevgisi ve öğretim isteği tazelenmelidir (SUN,1969).

Tablo : 24

Müzik Öğretmenlerinin "Toplumun "Müzik Öğretmenleri"ne, Diğer Branş Öğretmenlerine Kıyasla Daha Az Değer Ve Önem Verdiklerini Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Toplumun "Müzik Öğretmenleri"ne, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	0	0,0	4,19	0,76
NADİREN	0	0,0		
BAZEN	18	20,9		
SIKLIKLA	33	38,4		
HER ZAMAN	35	40,7		

Tablo 24'deki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %20,9'u bazen, %38,4'ü sıklıkla, %40,7'si her zaman seçenekleriyle, "toplumun müzik öğretmenlerine, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüyorum" önermesine cevap vermişlerdir. Bu önermede "hiçbir zaman" ve "nadiren" seçeneklerine cevap veren kimse olmamıştır. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinin toplam %79,2'lik oranı, müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümünün, önerme ile eş görüşte olduklarını göstermekle birlikte, ilköğretim çağı çocuğunun eğitiminde ve bir toplumun kültürünü koruyarak var olabilmesinde çok önemli işlevlere sahip olan, müziğe ve müzik

öğretmenlerine, toplumun diğer branş öğretmenlerine oranla daha az değer ve önem verdikleri düşünülmektedir.

Araştırmacının konu ile ilgili yaptığı literatür taramasında, müziğin toplum kültürü üzerindeki etkisi ile ilgili rastladığı bir kaynakta, Güla'ya (1985) göre; toplumların kimliklerinin oluşmasında bilgi, görgü ve geleneklerin diğer kuşaklara aktarılmasında önemli rol oynayan kültür, müziği de içine almakta ve önemini bir kat daha arttırmaktadır. Bu bakımdan en ilkel toplumlardan en gelişmiş toplumlara kadar müziğin vazgeçilmez bir önemi ve işlevi vardır. Müzik, kültür sistemi içinde bir öğedir ve diğer kültür kurumları ile iç içedir. Herhangi bir öğede meydana gelen değişiklik, sistemi oluşturan öğeleri ve müziği de etkiler (TANRIVERDİ, 2005).

Tablo : 25

Müzik Öğretmenlerinin "Öğretim Programı Hazırlanırken, MEB'in Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerinden, Yeterince Yararlandığına İnanıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

"Öğretim Programı" hazırlanırken, MEB'in müzik öğretmenlerinin görüşlerinden, yeterince yararlandığına inanıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	36	41,9	4,05	0,03
NADİREN	29	33,7		
BAZEN	13	15,1		
SIKLIKLA	6	7,0		
HER ZAMAN	2	2,3		

Tablo 25'deki önermede görüldüğü gibi, "öğretim programı hazırlanırken, MEB'in müzik öğretmenlerinin görüşlerinden, yeterince yararlandığına inanıyorum" önermesine, müzik öğretmenlerinin %41,9'u hiçbir zaman, %33,7'si nadiren, %15,1'i bazen, %7,0'ı sıklıkla, %2,3'ü her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Sadece 2 müzik öğretmeninin önermeye olumlu yaklaşımı dışında, diğer öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, farklı oranlarda da olsa önerme ile hem fikir olmadıkları görülmekle birlikte, MEB'in öğretim programı hazırlarken müzik öğretmenleri ile fikir alışverişinde bulunmasının önemli olduğu ve müzik öğretmenlerinin görüşlerinden yararlanması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmacının yapmış olduğu konu ile ilgili literatür taramasında, tablo 25'de elde edilen sonuçların aksine, ilköğretim müzik dersi öğretim programı incelenmiş ve mevcut program %100 oranında yeterli bulmakla beraber, programın, aynı zamanda bir kılavuz program niteliği taşıdığı görüşü de belirtilmiştir (MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, 2008).

Tablo : 26

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Eğitim Ve Öğretimi İçin, Yerel Ezgiler İle Donatılmış, Türk Okul Müziği Metotlarının Gerekliliğine İnanıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, "Türk Okul Müziği Metotları"nın gerekliliğine inanıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	1	1,2	4,01	0,91
NADİREN	5	5,8		
BAZEN	14	16,3		
SIKLIKLA	38	44,2		
HER ZAMAN	28	32,6		

Tablo 26'daki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %1,2'si hiçbir zaman, %5,8'i nadiren, %16,3'ü bazen, %44,2'si sıklıkla, %32,6'sı her zaman seçenekleri ile "müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, Türk okul müziği metotlarının gerekliliğine inanıyorum" önermesine cevap vermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin %1,2'si dışında kalan çoğunluğun önermeye olumlu yaklaştıkları görülmektedir. Müzik dersinde özellikle şarkı öğretiminde, öğrencilerin aşina oldukları yerel ezgilere karşı daha ilgili ve hevesli oldukları, bu şarkıları daha çabuk öğrenip-seslendirdikleri düşünülmektedir.

Araştırmacının yaptığı literatür taramasında SUN'un konu ile ilgili, dikkat çekici şu açıklamalarda bulunduğu görülmüştür: Türkiye'de öğrencilerin içinde bulundukları çevreler; coğrafya, tarihsel, kültür, sosyal vb. bakımlardan farklılıklar gösterdiği için, öğrenci, öncelikle kendi bölgesinin türkülerini duyuyor, söylüyor, çalgısını dinliyor, oyunun oynuyor, kısaca kendi bölgesinin değerleriyle, müziğiyle besleniyorlar. Bu bakımdan müzik öğretimi müfredatı, çevre müziğinin öğrenci üzerindeki etkisi düşünülerek hazırlanmalıdır. Bugüne kadar yapılan müfredat programlarında egemen olan

anlayış, gelenekçi ya da yaratıcı değil, aktarmacı ve öykünmeci bir anlayış olmuştur. Gelenekçi bir anlayış olsaydı, eski müziklerimiz korunarak öğretimde temel alınırdı; yaratıcı olsaydı, eski müziklerimize ters düşmeyen, çağın gerisinde kalmayan ama kaynağını eski müziklerimizden alan, evrensel nitelikli yeni müzikler yaratılır ve öğretime temel alınması sağlanırdı; aktarımcı olduğu için, Avrupalı toplumların halk ve okul müzikleriyle beraber onların majör-minör dizileri, anlayışı, beğenisi, Türk toplumu ile ilgisi olmayan, yabancı kalan her türlü değer temel alınmıştır; öykünmeci olduğu için, "Türk Okul Müziği" bestecilerini Avrupa müziklerine, okul şarkılarına ve marşlarına benzer müzikler yazmaya yöneltmiş, öğrenciyi kendi müziğine yabancılaştırarak Avrupalı toplumların müziklerini dinlemeyi, onların şarkılarını söylemeyi, onlara özenmeyi tek yol olarak benimsetmiştir (SUN, 1969).

Tablo : 27

Müzik Öğretmenlerinin "İlköğretim Müzik Eğitiminin, Sadece Blokflüf Öğretimine İndirgenerek Uygulandığını Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

"İlköğretim Müzik Eğitimi"nin, sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	0	0,0	4,15	0,84
NADİREN	3	3,5		
BAZEN	16	18,6		
SIKLIKLA	32	37,2		
HER ZAMAN	35	40,7		

Tablo 27'deki önermede görüldüğü gibi, "ilköğretim müzik eğitiminin, sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum" önermesine müzik öğretmenleri, %3,5 nadiren, %18,6 bazen, %37,2 sıklıkla, %40,7 her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Bu önermede "hiçbir zaman" seçeneğine cevap veren kimse olmamıştır. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinin toplam %77,9'luk oranı, müzik öğretmenlerinin büyük bir kesiminin önerme ile aynı fikirde olduklarını göstermektedir. Öğrencilere sadece blokflüt ile değil aynı zamanda öğrencilerin ilgisini çeken, öğrencinin yaş grubuna uygun çocuk şarkıları ve oyunlar aracılığı ile de müzik eğitiminin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

İlköğretim okullarında müzik, sadece blokflüt çalgısı çalarak değil, aynı zamanda şarkı söyleyerek olur. Müzik dinlemek de bunun içinde düşünülebilir. Kendi çevresinin, komşu bölgelerin ve Türk okul şarkılarını söyleyerek ya da dinleyerek öğrenen çocuk, müzik yapmaya ve müziği yaşantısına katmaya başlar. Sadece notaya bağlı blokflüt çalgısı öğretimi, müziği müzikten soyutlayacağı gibi, öğrenciyi de müzikten soğutacaktır (SUN, 1969).

Tablo : 28

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik İlköğretim Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Konu Anlatımlarını Yetersiz Buluyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

"Müzik İlköğretim Öğretmen Kılavuz Kitabı"ndaki konu anlatımlarını yetersiz buluyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	4	4,7	3,55	0,00
NADİREN	2	2,3		
BAZEN	39	45,3		
SIKLIKLA	23	26,7		
HER ZAMAN	18	20,9		

Tablo 28'deki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %4,7'si hiçbir zaman, %2,3'ü nadiren, %45,3'ü bazen, %26,7'si sıklıkla, %20,9'u her zaman seçenekleri ile "müzik ilköğretim öğretmen kılavuz kitabındaki konu anlatımlarını yetersiz buluyorum" önermesini cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin sadece %4,7'si kılavuz kitabındaki konu anlatımlarını yeterli bulurken, %20,9'u her zaman yetersiz bulmaktadır. Diğer seçenekler de dikkate alındığında, müzik öğretmenlerinin kılavuz kitaplarından tam olarak yararlanamadıkları ve konu anlatımlarında sıkıntılar yaşayabildikleri düşünülmektedir.

Araştırmacı, yapmış olduğu literatür taraması sonucunda konu ile örtüşen şu ifadelere rastlamıştır: İlköğretim okulları için müzik ders kitabı yazılması konusu, her şeyden önce müfredat ile ilgilidir. Bunun için, üzerinde birleşilmesi gereken ana görüş; amaç, ilke ve uygulama yöntemleri belirlendikten sonra yapılacak ilk işlem, müfredatın MEB tarafından değiştirilmesidir. Sonra öğretim kitaplarında temel görüş vb. konularda birlik sağlanmış

olacaktır. Yakın zamanlara kadar uygulanan yol bırakılmalı, eğitsel müzik eğitimiyle ilgili her kitap mutlaka en yüksek eğitsel müzik eğitimi kurumları tarafından incelenmelidir. Öğrenciye ve öğretmene gerekli kitapların hazırlanması önemli olduğu kadar, öğretmeni işbaşında da yetiştiren, konu anlatımları anlaşılır kitapların hazırlanması gerekliliği de önemlidir (SUN, 1969).

Tablo : 29

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersinde Zevk Eğitimine Yer Veriyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik dersinde "zevk eğitimi"ne yer veriyorum.	(F)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	8	9,3	2,88	0,12
NADİREN	29	33,7		
BAZEN	20	23,3		
SIKLIKLA	23	26,7		
HER ZAMAN	6	7,0		

Tablo 29'daki önermede görüldüğü gibi, "müzik dersinde zevk eğitimine yer veriyorum" önermesine, müzik öğretmenlerinin %9,3'ü hiçbir zaman, %33,7'si nadiren, %23,3'ü bazen, %26,7'si sıklıkla, %7,0'si her zaman şeklinde cevap vermişlerdir. Sadece 6 müzik öğretmeninin her zaman zevk (beğeni) eğitimine, müzik derslerinde yer verdiği görülmekle birlikte, müzik öğretmeninin gerek alan çalgısı ile gerekse sesiyle, zevk eğitimine yer vermesi gerektiği ve bunun sonucunda da öğrencinin derse yönelik ilgi ve motivasyonunun artabileceği düşünülmektedir.

Araştırmacı literatür taraması sırasında, 29. tablo ile örtüşen Ali SEVGİ'nin şu görüşüne rastlamıştır: Müzik eğitim ve öğretiminin öncelikli amaçlarından olması gereken "müzik kültürü ve beğeni (zevk) eğitimi" müzik derslerinde en çok ihmal edilen alan olmuştur (SEVGİ, 2003).

Tablo : 30

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersinde Öğrencilere Yaratıcılık Becerisini Kazandırmaya Çalışıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik dersinde öğrencilere "yaratıcılık" becerisini kazandırmaya çalışıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	1	1,2	3,29	0,18
NADİREN	28	32,6		
BAZEN	22	25,6		
SIKLIKLA	15	17,4		
HER ZAMAN	20	23,3		

Tablo 30'daki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %1,2'si hiçbir zaman, %32,6'sı nadiren, %25,6'sı bazen, %17,4'ü sıklıkla, %23,3'ü her zaman şeklinde, "müzik dersinde öğrencilere yaratıcılık becerisini kazandırmaya çalışıyorum" önermesini cevaplandırmışlardır. Müzik öğretmenlerinin %1,2'si dışında kalanları önermeye farklı oranlarda olumlu yönde katılırken, "nadiren" seçeneğinin %32,6'lık oranı dikkat çekmektedir. İlköğretim döneminin, çocuğun kişiliğinin filizlenmeye başladığı bir döneme denk gelmesinden dolayı, en temel kişilik özelliklerinden biri olan "yaratıcılık" özelliğinin, esnek ve demokratik bir ortamda, öğrencilere müzik dersi aracılığı ile verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

"İnsanlara bir şeyin nasıl yapılması gerektiğini söylemeyin. Yapılmasını istediğiniz şeyin ne olduğunu söyleyin ve yaratıcılıkları ile sizi nasıl hayran bırakacaklarını görün."

General George S. Patton

Ayrıca tablo 30 ile ilgili bir bilgi de şu şekildedir: "Öğrencinin yaratıcılık ve yeteneğinin, müzik üretme yoluyla geliştirilmesi, müzik dersi öğretim programının genel amaçlarındandır" (MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, 2008).

Tablo : 31

Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersi Yolu İle Öğrencinin Estetik Yönünün Geliştiğine İnanıyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

Müzik dersi yolu ile öğrencinin "estetik yönü"nün geliştiğine inanıyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	2	2,3	3,53	0,20
NADİREN	19	22,1		
BAZEN	22	25,6		
SIKLIKLA	17	19,8		
HER ZAMAN	26	30,2		

Tablo 31'deki önermede görüldüğü gibi, "müzik dersi yolu ile öğrencinin estetik yönünün geliştiğine inanıyorum" önermesi, müzik öğretmenleri tarafından %2,3 hiçbir zaman, %22,1 nadiren, %25,6 bazen, %19,8 sıklıkla, %30,2 her zaman şeklinde cevaplandırılmıştır. Sadece 2 müzik öğretmeni önermeye katılmadığı görülmekle birlikte, ilköğretim çağı çocuğunun, güzelin ve çirkinin ne olduğunun farkına, müzik dersi ile varabileceği ve estetik yönünün gelişebileceği düşünülmektedir.

Araştırmacının literatür taraması sırasında, önerme ile doğrudan ilgili olarak, karşılaştığı görüşler şöyledir: Müzik eğitimi yolu ile öğrenci, içinde yaşadığı dünyayı kavrar, karşılaştığı problemleri çözer, gördüğü ve hissettiği şeyleri dile getirir. Müzik eğitimi, öğrencinin estetik, fiziksel, zeka, toplumsal gelişimlerine katkıda bulunur. Bu yolla, eğitimde, iletişimde, estetik beğenide bütünlük sağlanmış olur (GEL, 1994). Öğrencinin estetik yönünü geliştirilmesi, müzik dersi öğretim programının genel amaçlarındandır (MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, 2008).

Tablo : 32

Müzik Öğretmenlerinin "SBS Ve Benzeri Sınavlarda Müzik Dersi İle İlgili Sorulara Yer Verilmediği İçin; Öğrencilerin, Velilerin, Diğer Branş Öğretmenlerinin ve Okul Yöneticilerinin Müzik Dersini Sadece Eğlence Dersi Olarak Gördüklerini Düşünüyorum" Önermesi İle İlgili Görüşleri

SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece "eğlence dersi" olarak gördüklerini düşünüyorum.	(f)	(%)	x	ss
HİÇBİR ZAMAN	0	0,0	4,32	0,77
NADİREN	1	1,2		
BAZEN	13	15,1		
SIKLIKLA	29	33,7		
HER ZAMAN	43	50,0		

Tablo 32'deki önermede görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %1,2'si nadiren, %15,1'i bazen, %33,7'si sıklıkla, %50,0'si her zaman şeklinde, "SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece eğlence dersi olarak gördüklerini düşünüyorum" önermesini cevaplamışlardır. Bu önermede "hiçbir zaman" seçeneğine cevap veren kimse olmamıştır. "Sıklıkla" ve "her zaman" seçeneklerinin toplam %83,7'lik oranı, müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümünün önerme ile aynı görüşte olduklarını göstermekle birlikte, müzik öğretmenlerinin derslerinin eğlence dersi olarak görülmesi, dolayısı ile kendilerine bir öğretmen olarak az önem verilmesi veya verilmemesi nedenlerinden ötürü, mesleklerine karşı olan heves ve saygılarını yitirebilecekleri düşünülmektedir.

Araştırmacının konu ile ilgili yaptığı literatür araması sonucunda elde edilen bir ifadeye göre; müzik; insanın iç oluşumunu biçimlendiren ve davranışlarında değişiklik yaratabilen, fizyolojik ve psikolojik etkilere sahip olduğu için, bizim gibi çağdaş gelişimin gerisinde kalmış ülkelerde, toplumun ileriye yönelebilmesinde etkin bir güçtür. Davranışlarda değişiklik yaratarak toplumu iyiye, ileriye yöneltme görevi, müziğin toplum yaşantısında işlevsel olmasını sağlayarak, toplumun gelişmesinin en önemli kaynağı olacaktır. Bu sebeple müzik, sadece bir lüks, bir eğlence aracı olarak değerlendirilmemelidir (SUN, 1969).

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

2008-2009 eğitim ve öğretim yılı, Trabzon ili ilköğretim kurumlarında, müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan çeşitli sorun ve sıkıntılar hakkında, müzik öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerine ulaşmayı amaçlayan bu araştırmanın ışığı altında, örneklem grubundan elde edilen veriler neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmada ulaşılan sonuçlardan biri, ilköğretim okullarında müzik öğretim için gerekli olan alt yapının yetersiz olduğudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %54.7'si, okullarında müzik dersliğinin bulunmadığını belirtmiş, bu da müzik dersi programının uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olarak karşımıza çıkmıştır.

2. Öğretmenlerin %55,8'inin görev yerlerinde çalışmaktan memnun olmaları; %59,3'ünün iş arkadaşlarından, %43,0'ünün ise üstlerinden takdir görmesi, müzik öğretmenlerinin mesleklerine olan heyecan ve ilgilerinin azalmaması yönünden yeterli olmakla birlikte; %91,9'unun maaşlarının yetersiz geldiğini ifade etmelerine rağmen, ek iş yapmayan öğretmen oranı %55,8'dir.

3. Müfettiş denetiminden geçen öğretmenlerden %94,2'sinden sadece %5'inin müzik bilgisine sahip bir müfettiş denetiminden geçmesi, müzik dersinin sorunsuz bir şekilde uygulanabilmesi için yapılan denetlemenin, sağlıklı ve doğru olması bakımından, yetersiz bir sonuç olarak görülmektedir.

4. Öğretmenlerden %28,0'inin erken emekli olmak istemesi; %40,7'sinin mesleklerini bir başkasına önermemesi; %26,7'sinin mesleğini, %30,2'sinin ise branşını değiştirmek istemesi, müzik öğretmenlerinin, müzik öğretim programı uygulamasında çeşitli sıkıntılar yaşadıklarını gösteren bir sonuçtur.

5. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin %90,7'sinin müzik dersliğine ihtiyaç duyması; haftada 1 saatlik müzik dersinin %70,9'una yetersiz gelmesi; sadece %5,8'inin müfredat programını tam olarak uygulayabilmesi, müzik öğretim programı uygulanırlığı yönünden olumsuz bir sonuç olmakla birlikte, 4. maddede belirtilen, öğretmenlerin yaşadığı sıkıntıların da bazılarına örnek nitelik taşımaktadır.

6. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri yönünden, %62,8'inin okul şarkılarına eşlik edebilecek düzeyde bir çalgı çalabilmeleri ve sadece %5,8'inin kendilerini mesleki anlamda kendisini yetersiz hissetmesi olumlu bir sonuç olmakla birlikte, %55,8'inin aldıkları lisans eğitimini, mesleklerinde uygulayamamaları ya da kullanamamaları, lisans eğitiminde verilen müzik eğitiminin daha çok mesleğe yönelik olması gerekliği yönünde önemli bir sonuç olarak görülmektedir.

7. Araştırmaya katılan öğretmenler arasında, başarılı bir müzik eğitimi sayesinde, öğrencilerin diğer derslerde de başarılı olacakları yönünde olumsuz düşünen hiçbir öğretmenin olmaması ve %66,3'ünün, ilköğretim 1. kademe müzik dersine sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeninin girmesi gerektiğini düşünmesi, müzik eğitiminin ilköğretim çağındaki çocuk için önemli olduğunu göstermektedir.

8. Öğretmenlerden sadece %1,2'sinin öğrencilerin müzik dersini diğer dersler gibi önemsediğini düşünmesi, %51,2'nin velilerin kendileri ile veli toplantılarında görüşmediklerini belirtmesi ve toplumun müzik öğretmenlerine diğer öğretmenlere nazaran daha az önem veriyor görüşüne katılmayan öğretmenin bulunmaması; müzik öğretmenlerinin iş motivasyonu yönünden olumsuz bir sonuçtur.

9. Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre öğretmenlerin sadece %2,3'ü MEB ders kitaplarını, gerek yeterlik açısından gerekse şarkı seçimleri açısından yeterli görmekle birlikte yine sadece %4,7'si konu anlatımı bakımından yeterli görmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin yarısından çoğuna göre MEB, müzik öğretim programını hazırlarken öğretmenlerin görüşlerinden yararlanmamaktadır.

10. Müzik öğretmenlerinden sadece %8,1'i her zaman müzik alanı dışındaki disiplinler (felsefe, sosyoloji, psikoloji vb.) ile de ilgilenmekte ve müzik ile ilgili yapılan sempozyum ve yayınları takip etmekte olması; öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri, geliştirmeleri ve alanları ile ilgili güncel gelişmelerden haberdar olabilmeleri yönünden yetersiz bir sonuçtur.

11. Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri arasında, ilköğretim müzik eğitiminin, sadece blokflüt öğretimine indirgenerek uygulandığı görüşüne hiç katılmayan bulunmamaktadır.

12. Öğrenciler daha önceden aşina oldukları yerel ezgilere karşı daha ilgili ve hevesli oldukları için, bu ezgilerle öğretilen konuları daha çabuk öğrenmekte ve öğretilen şarkıları daha çabuk seslendirmektedirler. Araştırmada görüldüğü gibi, öğretmenlerin %32,6'sının önermeyi desteklemelerine karşın, sadece %1,2'sinin hiçbir zaman yerel ezgiler ile donatılmış, Türk okul müziği metotlarının gerekliliğine inanmıyor olması, olumlu bir sonuçtur.

13. Müzik öğretmenlerinin, %7,0'si her zaman zevk (beğeni) eğitimine yer verirken, %23,3'ü her zaman öğrencilere yaratıcılık becerisi kazandırmaya çalışmakta, %30'2'si ise müzik eğitiminin öğrencilerin estetik yönünü geliştirdiğine inanmaktadır. Öğrencinin motivasyonunun artması, yaratıcılığının gelişmesi, güzel ve çirkin ile iyi ve kötünün bilincine varması için gerekli olan ve müzik öğretmenlerinin öncelikle önem vermeleri gereken bu çalışmaların, araştırma sonucunda düşük bir oranda kaldığı görülmektedir.

14. Araştırmada; müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun, SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece "eğlence dersi" olarak gördüklerini düşündükleri görülmüştür.

Bu sonuçlar doğrultusunda araştırmanın konusuna farklı açıdan bakarak yararlanılacak belli başlı öneriler şunlardır:

1. İlköğretim müzik dersinin tam olarak uygulanabilmesi için, her ilköğretim okulunun, donanımlı bir müzik dersliğine sahip olması gerekmektedir.

2. Müzik dersi öğretim programının amaçlarına ulaşabilmesi için, okul yöneticilerinin ve diğer branş öğretmenlerinin, müzik öğretmenlerine destekleyici yönde yaklaşımda bulunması önem içermektedir.

3. Müzik öğretmenlerinin en azından ek iş yapmaya ihtiyaç duymadan, hayat standartlarını karşılayabilecekleri ölçüde, ekonomik yönden iyileştirmeye ihtiyaçları vardır.

4. Müfettişlerin, sağlıklı ve doğru bir denetleme yapabilmesi için, her konuda müzik öğretmenlerinden daha bilgili ve iyi olması gerekliğinin yanı sıra, müfettişlerin çok büyük bir bölümünün branşının müzik olmadığı düşünüldüğünde; denetleme sonuçlarının, sadece yöneticilerce değil meslek kişilerince de değerlendirilmesi gerekmektedir.

5. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin azalmaması, mesleklerine karşı tükenmişlik hissine kapılmamaları ve motivasyonlarının artırılması için, öncelikle MEB tarafından müzik öğretmenlerinin katılabilecekleri "Hizmetiçi Eğitim Programları" açılmalıdır. Ayrıca, MEB'in ve belediyelerin destekleriyle kurulacak çeşitli orkestra ve koro topluluklarında müzik öğretmenlerinin görev alabilmelerinin sağlanması gibi girişimlerde bulunulmalıdır.

6. Müzik derslerinin haftada en az 2 saate çıkarılması ve ilköğretim birinci devreden itibaren, müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi sağlanmalıdır.

7. Müzik dersinin uygulanmasında yaşanan sıkıntıları gidermek amacı ile müzik dersinin amaçları, uzmanlar ve alan öğretmenleri tarafından yeniden gözden geçirilerek, öğretim programının bu doğrultuda düzenlenmesi gerekmektedir.

8. Müzik öğretmenlerinin aldıkları lisans eğitimini, mesleki yaşantıları ile bağdaştıramaması nedeniyle, müzik öğretmenliği lisans programlarında, müzik

öğretmeni adaylarına verilen eğitimin, daha çok mesleki uygulama yönünde ağırlıklı olması gerekmektedir.

9. Batı ezgilerinin yanı sıra yerel ezgilerle de donatılmış okul şarkı dağarcığına sahip "Türk Okul Müziği" metotları oluşturulmalıdır.

10. Müzik öğretmeni, müzik derslerini sadece blokflüt eğitimi ile sınırlamamalı, aynı zamanda öğrencinin aktif olarak derse katılımını sağlayacak farklı çalışmalarda bulunmalı ve gerek çalgısı gerekse sesi ile zevk (beğeni) eğitimine öncelik vermelidir.

11. Müzik öğretmenlerinin kendi alanları dışındaki disiplinler (psikoloji, sosyoloji, felsefe vb.) ile de ilgilenerek kendilerini geliştirmesi ve her alanda bilgilerini yenilemeleri gerekmektedir.

12. Müzik öğretmenlerinin, kendi alanları ile ilgili güncel olaylardan haberdar olabilmek, mesleki yeterliklerini ilerletebilmek ve farklı bakış açılarına sahip olabilmek için müzik sempozyumu ve yayınlarını takip etmeleri gerekmektedir.

13. Öğrencilerin, velilerin, okul müdürlerinin, diğer branş öğretmenlerinin, toplumun müzik derslerine yönelik bakış açılarını değiştirecek, müziğe olan ilgilerini artıracak ve müzik eğitiminin sahip olduğu işlevleri öğrenebilecekleri, cd-kitap gibi çalışmaların yapılması gerekmektedir.

14. Okul yöneticilerinin, müfettişlerin, diğer branş öğretmenlerinin ve velilerin, müzik dersinin bir "eğlence dersi" olmadığı; öğrencilerin yaratıcılık ve estetik yönünü geliştirdiği, diğer derslerde de başarılı olmaları yönünde etkili olduğu konusundaki gerekliği konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

15. İlköğretim müzik dersi öğretim programının uygulanabilirlik, anlaşılabilirlik yönleri açısından tekrar gözden geçirilerek, görev başındaki müzik öğretmenlerinin de görüşleri ve düşünceleri doğrultusunda geliştirilmesi gerekmektedir.

16. MEB müzik ilköğretim öğretmen kılavuz kitabı konu anlatımlarının, öğretmenin tam olarak yararlanabileceği, daha anlaşılır bir biçimde düzenlenmesi ve müzik ders kitaplarında bulunacak şarkılara, öğrencinin gelişim dönemine ve ses özelliklerine (mutasyon-ses değişimi evresi gibi) uygun bir biçimde yer verilmesi gerekmektedir.

17. Müzik dersinin de en az diğer branş dersleri kadar önem ve değer görebilmesi için, SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmesi gerekmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

a. Kitaplar

ALPAGUT, Uğur : Kim Kapattı Şu Müziği?, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1996.

BALTAŞ, Acar : Öğrenme ve Sınavlarda Üstün Başarı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1992.

BAŞARAN, İbrahim Ethem : Eğitime Giriş, Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1994.

ÇEPNİ, Salih : Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş, 4.Baskı, Kişisel Yayınlar, Trabzon, 2009.

DOĞRAMACI, Emel : Atatürk'ten Günümüze Sosyal Değişimde Türk Kadını, Atatürk Kültür-Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 1993.

EKİZ, Durmuş : Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003.

ETİKE, Serap : Sanat Eğitimi Yazıları, Yüksel Matbaası, Ankara, 1995.

GEL, H.Yücel Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık, Türkiye Sanat Eğitim Bilimleri Kütüphanesi, İstanbul Üniversitesi, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yayınları, İstanbul, 1994.

GÜNGÖR, Nazife : Sosyokültürel Açıdan Arabesk Müzik, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1990.

GÜZELDEMİR, Erdal : Bilimsel Yazı Nasıl Yazılmalı, Logos Yayıncılık, Ankara, 2003.

KAPTAN, Saim : Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri, Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara, 1998.

KUŞ, Elif : Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri, Anı Yayıncılık, Ankara, Eylül 2003.

MEYDAN LAROUSSE : Meydan Gazetecilik ve Yayıncılık, Cilt 10, İstanbul, 1972.

MUNCH, Charles : Ben Bir Orkestra Şefiyim, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2008.

OSKAY, Ünsal : Müzik ve Yabancılaşma, A.Ü.S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu Yıllık 1979–1980, A.Ü.S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi, Ankara, 1981.

SAN, İnci : Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık, İş Bankası Yayınları, Ankara, 1979.

SAY, Ahmet : Müzik Öğretimi, 3.Baskı, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, Şubat 2001.

SUN, Muammer : Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları, Kültür Yayınları, No.2, Ankara, 1969.

TANRIKORUR, Cinuçen : Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul, 1998.

TÜRKOĞLU, Adil : Fransa, İsveç ve Romanya Eğitim Sistemleri, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 1983.

UÇAN, Ali : Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1997.

_____ : İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı, İlköğretimde Müzik Öğretimi, Modül 9.Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Burdur, Temmuz 1999.

_____ : İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2005.

_____ : Türk Müzik Kültürü, Evrensel Müzikevi, Ankara, 2005.

YILDIZ, Gökay : İlköğretimde Müzik Öğretimi (1.Kademe), Anı Yayıncılık, Ankara, 2006.

YILMAZ, Hasan : Öğretmenim, Lütfen Bu Kitabı Okur musun?, Çizgi Kitabevi, Konya, Kasım 2008.

b. Makale ve Bildiriler

AKBULUT, Efe : "Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır?", **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 20 (2006), ss.34–41.

AKGÜN, Günay : "Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları", **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Sayı: 14(2) (Ekim 2006), ss.647–652.

BEKTAŞ, Tamer : "Müzik Öğretmeninde Felsefenin Yokluğu", Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Denizli, 26–28 Nisan 2006, ss.163-166.

BOYBEY, Mutlu : "Zihin Engellilerle Çalışan Öğretmenlerin Tükenmişlik/Stres Düzeyleri", **TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni,** Derleme, 2005.

BULUT, Damla : "İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar", **C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 32, No.1, (Mayıs 2008), ss.149–161.

ESKİOĞLU, Itır : "Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri", Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Malatya, 30–31 Ekim 2003, ss.116-123.

KAVCAR, Cahit : "Cumhuriyet Döneminde Sanat Eğitimi", **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 44 (Ekim 2003), ss.62-70.

KIZILDELİ, Nurdan : "2000 ve 2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerinin Mutasyon Dönemindeki Çocukların Ses Özellikleri ve Eğitimi Konusundaki Düşünce ve Deneyimlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış", Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Denizli, 26–28 Nisan 2006, ss.615-633.

KIZILOLUK, Hakkı : "Sınıf Ortamında Öğretmen Öğrenci İletişiminin Yatay Veya Dikey Olmasını Öğrenme Üzerindeki Etkileri", **C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 25, No:1, (Mayıs 2001), ss.151–159.

KOCABAŞ, Ayfer : "Müzik ve Matematik", **Yeniden İmece Dergisi**, Sayı: 18 (2008), ss.35-40.

KÜÇÜKÖNCÜ, Yılmaz : "Türkiye'de Genel Müzik Kültürüne Etkileri Bakımından Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenleri", 1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Isparta, 07–10 Nisan 2004.

ÖZDOĞAN, Dilek : "Bazı Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de Zorunlu Eğitimde Yönlendirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi", **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı: 148 (Ekim-Kasım-Aralık 2000).

ÖZMENTEŞ, Sabahat : "Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi", **İ.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 6, No.9, (2005), ss.89-98.

SAĞER, Turan : "Cumhuriyet Dönemi Müzik Politikaları", **Mavi Nota Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 801 (2007).

SEVGİ, Ali : "Nasıl Bir Müzik Öğretmeni?", Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Malatya, 30–31 Ekim 2003, ss.65-68.

SAYDAM, Refik : "İlköğretim Okulu I ve II Devre Müzik Eğitiminde Eğitimci Sorunu", Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Malatya, 30–31 Ekim 2003, ss.75-81.

ŞENTÜRK, Nezihe : "Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar", **G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 21, No: 2, (2001), ss.135–142.

TANRIVERDİ, Ayfer : "Müzik ve Toplum", **Mavi Nota Dergisi**, Yıl: 4, Sayı: 780 (2005), ss.132-136.

TOKSOY, Atilla Coşkun "Günümüz Müzik Eğitiminde Kullanılan Metotlar ve Yaklaşımlara Genel Bir Bakış", **Müzik ve Bilim Dergisi**, Sayı: 4 (2005), ss.45-49.

UÇAN, Ali : Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri", Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'na Sunulan Bildiri, Denizli, 26-28 Nisan 2006, ss.68-91.

YAZGIN, Nihal : "Müziğin İnsan Yaşamındaki Önemi ve Yeri", **Mavi Nota Dergisi,** Yıl:4, Sayı: 799 (2009), ss.102-120.

c. Tezler

BİLEN, Sermin : "İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdüsel Süreçler Üzerindeki Etkileri", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 1995.

ÇİZMECİ, Neslihan : "Müzik Eğitiminde Aktif Öğrenme Tekniklerine Dayalı Ders Programlarının İlköğretim 6.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretimi, Derse Yönelik Görüşleri ve Tutumları Üzerindeki Etkileri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2006.

TANYELİ, Dilek : "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2007.

d. İnternet Kaynakları

AMERICAN MUSIC CONFERENCE : Research Briefs: Did You Know?, 2007, www.amc-music. Com/researchbriefs.htm. 07.03.2009.

ARSLAN, Tarkan : "Ergenlik ve Ergenlik Çağı", Ağrı Rehberlik ve Araştırma Merkezi, 2002. www.agriram.org.tr.tc, 06.06.2009.

GÜMÜŞ, Adnan : "Türkiye'de Sanat Eğitiminin Adı Var Kendisi Yok, www.egitimsen.org.tr/index.php?yazi=1456-28k-, 18.05.2009.

Kültür ve Turizm Bakanlığı : "ATATÜRK", 2005, www.kultur.gov.tr/TR/Yonlendir.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EFC4 ...-24k -, (10.05.2009).

_____ : "Cumhuriyet Dönemi", 2005, www.turizm.gov.tr/TR/Yonlendir.aspx? F6E10F8892433CFF7E7F2B691D9F0097A9D... - 33k -, (11.05.2009).

Milli Eğitim Bakanlığı "İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı", 2008, iogm.meb.gov.tr/files/size_ozel/MDOPS.pps, 15.05.2009.

Milli Eğitim Bakanlığı : "İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Derslerin Her Derse-Alana Ait Dersliklerde Yapılmasının Eğitim-Öğretime Katkıları", 2009, ttkb.meb.gov.tr/ yenicalismalar/okulbrans/katkilar. htm - 23k -, 08.04.2009.

_____ : "Mevzuat", 2009, www.meb.gov.tr/ - 51k – 16.04.2009.

PHILIPS, Carolyn : "Twelve Benefits of Music Education", 2009, www.norwalkyouthsymphony.org/nys_generalinfo.aspx_26.05.2009

SARTON, George : "A guide to the history of science; a first guide for the study of the history of science, with introductory essays on science and tradition", www.archive. org/search.php?query= eorge%20sarton, www.archive.org/search.php?query= eorge%20sarton – 19k – 11.04.2009.

Türkiye Büyük Millet Meclisi : "Mustafa Kemal Atatürk'ün TBMM Açılış Konuşmaları", 1934, www.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/ ataturk.htm - 24k - 22.05.2009.

e. Kanun, Tebliğ, Yönetmelik, Tüzük ve Diğerleri

Milli Eğitim Temel Kanunu, MEGSB Yayınları, Ankara, 1987.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 10705 (12 Ocak 1961).

İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14574 (14 Haziran 1973).

EKLER

EK 1

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli meslektaşım,

Bu anket, tez çalışmamda kullanılmak üzere yapılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim müzik eğitiminde karşılaşılan sorunların, müzik öğretmenleri tarafından değerlendirilmesidir. Araştırma bilimsel bir amaç doğrultusunda yapıldığı için anketler kişi veya kişilere verilmeyecektir. Anket formlarını doldururken isimlerinizi yazmayınız. Araştırmanın amacına ulaşması, açıklamaların ve anket sorularının dikkatlice okunmasına, cevapların özenle seçilmesine ve soruların cevapsız bırakılmamasına bağlıdır. İçten vereceğiniz yanıtlarla araştırmaya yapacağınız katkılar için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

TARKAN YAZICI
KTÜ Yüksek Lis. Öğr.

Aşağıdaki sorulara size en uygun seçenekleri işaretleyerek ya da açıklamalar yazarak yanıtlayınız.

1.Cinsiyetiniz,
( ) Kadın ( ) Erkek

2.Görev süreniz,
( ) 1-5 ( ) 6-10 ( ) 11-15 ( ) 16 ve üzeri

3.En son mezun olduğunuz okul türü,
( ) Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
( ) Konservatuar
( ) Eğitim Enstitüsü
( ) Diğer(Belirtiniz).....

4.Eğitim durumunuz,
( ) Ön lisans ( ) Lisans ( ) Yük.Lis. ( ) Doktora ( )Diğer (Belirtiniz).....

5.Eğitim sırasındaki branşınız,
( ) Şan ( ) Piyano ( ) Keman ( ) Gitar ( )Diğer (Belirtiniz).....

6.Çalıştığınız yer,
( ) Merkez ( ) İlçe ( ) Merkez köy ( ) Belde

7.Görev yerinizdeki statünüz,
( ) Kadrolu ( ) Sözleşmeli ( ) Ücretli

8.Çalıştığınız okulda müzik odası var mıdır?
( ) Evet ( ) Hayır

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
1933
TRABZON
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

9.Şarkı öğretiminden önce, öğrencilere ses ve nefes çalışması yaptırıyor musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

10.Görev yerinizde çalışmaktan memnun musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

11.İş arkadaşlarınızdan destek görüyor musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

12.Üstlerinizden takdir görüyor musunuz?
( ) Evet ( )Hayır ( )Bazen

13.Aldığınız maaşın hayat standartlarınızı karşıladığını düşünüyor musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

14.Ek iş yapıyor musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

15.Hiç müfettiş denetimi geçirdiniz mi?
( ) Evet ( ) Hayır

16.Sizi denetleyen müfettişin branşı "Müzik" miydi?
( ) Evet ( ) Hayır

17.Bir şansınız olsa hangisini değiştirirdiniz?
( ) Mesleğimi ( ) Branşımı ( )Hiçbiri

18.Erken emekli olmayı ister miydiniz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

19.Mesleğinizi bir başkasına önerir misiniz?
( ) Evet ( ) Hayır ( ) Bazen

20.Paylaşmak istediğiniz duygu ve düşünceleriniz varsa lütfen ekleyiniz.
.....

Teşekkürler.

★T.C.★ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI 1923 TRABZON İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Size uygun olan seçeneği "X" ile işaretleyiniz.

EK 2

ANKET SORULARI

	HİÇ BİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	HER ZAMAN
1. Müzik derslerinin daha verimli olması için, özel donanımlı bir müzik odasına ihtiyaç duyuyorum.	1	2	3	4	5
2. Haftada 1 saatlik ders dilimi, müzik eğitimi dersi açısından yeterli gelmiyor.	1	2	3	4	5
3."Müzik Dersi Müfredat Programı"nı tam olarak uygulayamıyorum.	1	2	3	4	5
4. Okul şarkılarına eşlik edebilecek düzeyde bir çalgı çalabiliyorum.	1	2	3	4	5
5. Kendimi mesleğimin her alanında yeterli hissetmiyorum.	1	2	3	4	5
6. Aldığım mesleki eğitimin, meslek yaşantımla tamamen örtüştüğünü düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
7.Öğrencilerin derse katılımlarını sağlamak ve motivasyonlarını arttırmak için popüler müziklerden yararlanıyorum.	1	2	3	4	5
8."Öğrencinin müzik dersi alanındaki başarısının, diğer derslerindeki başarısını olumlu yönde etkilediği" görüşüne katılıyorum.	1	2	3	4	5
9."İlköğretim 1. kademe müzik dersine, sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni girmelidir" görüşüne katılıyorum.	1	2	3	4	5
10. "İlköğretim 2. kademe müzik dersleri seçmeli olmalıdır" görüşüne katılmıyorum.	1	2	3	4	5
11.Öğrenciler, müzik eğitimi dersine, diğer derslere verdikleri kadar önem vermiyorlar.	1	2	3	4	5
12.Veliler, veli toplantılarında, çocukları hakkında, müzik öğretmenleri ile diyaloga pek girmiyorlar.	1	2	3	4	5
13.MEB Müzik Ders Kitabının, Müzik Eğitim ve Öğretimi için yeterli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
14.Müzik ders kitaplarındaki şarkı seçimlerinin, öğrencinin gelişim dönemine ve ses özelliklerine (mutasyon-ses değişimi evresi gibi) uygun olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
15.Müzik alanı dışındaki disiplinler(felsefe, sosyoloji vb.) ile de ilgileniyorum.	1	2	3	4	5
16.Müzik ile ilgili yapılan sempozyum ve yayınları takip ediyorum.	1	2	3	4	5
17.Toplumun "Müzik Öğretmenleri"ne, diğer branş öğretmenlerine kıyasla daha az değer ve önem verdiklerini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
18.."Öğretim Programı" hazırlanırken, MEB'in müzik öğretmenlerinin görüşlerinden, yeterince yararlandığına inanmıyorum.	1	2	3	4	5
19. Müzik eğitim ve öğretimi için, yerel ezgiler ile donatılmış, "Türk Okul Müziği Metotları"nın gerekliliğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
20. "İlköğretim Müzik Eğitimi"nin, sadece blokflüf öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
21. "Müzik İlköğretim Öğretmen Kılavuz Kitabı"ndaki konu anlatımlarını yetersiz buluyorum.	1	2	3	4	5

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
1923
TRABZON
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

22.Müzik dersinde "zevk eğitimi" ne yer veriyorum.	1	2	3	4	5
23.Müzik dersinde öğrencilere "yaratıcılık" becerisini kazandırmaya çalışıyorum.	1	2	3	4	5
24.Müzik dersi yolu ile öğrencinin "estetik yönü" nün geliştiğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
25.SBS ve benzeri sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorulara yer verilmediği için; öğrencilerin, velilerin, diğer branş öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin müzik dersini sadece "eğlence dersi" olarak gördüklerini düşünüyorum.	1	2	3	4	5

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
1923
TRABZON
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. KARADENİZ
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

KARADENİZ
TECHNICAL UNIVERSITY
Graduate School of Social Sciences

Sayı/Ref: B.30.2.KTÜ.0 41 00 00/90/247

10/04/2009

Konu/Subj: Anket Çalışması hk.

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: Trabzon Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 30.03.2009 tarih ve 10630 sayılı yazısı.

Aşağıda adı ve soyadı yazılı Anabilim Dalınız yüksek lisans programı öğrencisinin araştırma yapma isteğine ilişkin Trabzon Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün ilgide kayıtlı yazısı ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Haydar AKYAZI
Müdür

Lisansüstü Öğrencisinin Adı ve Soyadı
Tarkan YAZICI

12-04-09/198

TRABZON VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.61.00.04–01.040/ 10630 30 MART 2009

Konu : Araştırma İzni.

KTÜ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

İlgi : 05/01/2009 tarihli ve B.30.2.KTÜ.0.41.00.00/90/8 sayılı yazı.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Tarkan YAZICI'nın Müdürlüğümüze bağlı İlimiz İlköğretim Okullarında görevli Müzik Öğretmenleri ile yüksek lisans tezi kapsamında çalışmalar yapmak isteğine ait ilgi yazınız Müdürlüğümüzce değerlendirilmiştir.

Adı geçen kişinin, "Müzik Eğitim ve Öğretiminin İlköğretim Okullarındaki Uygulanırlığı" konulu araştırmasını İlimiz İlköğretim Okullarında uygulamak isteğinin uygun görüldüğüne dair Valilik makamından alınan 24/03/2009 tarihli ve 10134 sayılı onay ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Hüseyin ECE
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK:
Onay (1 Sayfa)

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
GENEL SEKRETERLİĞİ
Yazı İşleri Müdürlüğü
TARİH 03.04.2009
KAYIT NO. 5366
DOSYA NO.

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ
SAYI: 90/332 EK: 1
TARİH: 10.04.2009

SOSYAL BİLİMLER ENST. MÜD.

03 Nisan 2009

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Trabzon Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Ayrıntılı bilgi: M.EYÜP[redacted] İl Milli Eğitim Md. Yrd.
Tlf: 462 230 20 94 (323) [redacted] 95
Faks: 230 20 96
e-posta: trabzonmem[redacted].gov.tr
bilgiedinme[redacted].meb.gov.tr

ALO 150 BİMER
444 0 632
EĞİTİME %100 DESTEK

İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.61.00.04–01.040/ 10134 24 MART 2009

Konu : Araştırma İzni.

VALİLİK MAKAMINA

Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Tarkan YAZICI'nın tez çalışması kapsamında Müdürlüğümüze bağlı İlimiz İlköğretim Okullarında görevli Müzik Öğretmenleri ile çalışmalar yapmak isteği Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Adı geçen kişinin "Müzik Eğitim ve Öğretiminin İlköğretim Okullarındaki Uygulanırlığı" konulu araştırmasını İlimiz İlköğretim Okullarında görevli Müzik öğretmenleri ile uygulamak isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Selim Yavuz SANDIKÇI
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
/03/2009
Hüseyin ECE
Vali a.
Vali Yardımcısı

Trabzon Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Ayrıntılı bilgi: M.EYÜPOĞLU İl Milli Eğitim Md. Yrd.
Tlf:462 230 20 94 (323) – 230 39 95
Faks : 230 20 96
e-posta : trabzonmem@meb.gov.tr
bilgiedinme61@meb.gov.tr
kultur61@meb.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

Tarkan YAZICI, 10.06.1973 tarihinde Almanya'da doğdu. İlköğrenimine Mersin Çankaya İlköğretim Okulunda başlayıp, Mersin Dumlupınar Lisesinde orta ve lise öğrenimini tamamladı. 1990-92 yılları arasında, Ankara Üniversitesi Doğu Dilleri ve Edebiyatı, Fars Dili ve Edebiyatı Bölümüne 2 yıl devam ettikten sonra, yükseköğrenimini yarıda bırakarak, 1992'de Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümüne geçti. 1998'de mezun oldu ve öğretmenlik yapmaya başladı. 2008 yılında K.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Programında yüksek lisans programına başladı. Halen Trabzon Akçaabat Sebat İlköğretim Okulunda ve Trabzon Güzel Sanatlar Lisesinde müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

YAZICI, bekar olup, İngilizce bilmektedir.